ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4224 18/30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ՌԱՄԱԶԱՆ 1317 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4224

درعلیه غلطه ده (آرەولك) غزتەسی ادارەخانەسنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրն.
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոքրիկ փոստ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փոխը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Մասնուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

«ԱՀԱՒՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄ»Ը

Ա՛լ տարակոյս չմնաց որ Պ. Չէմպըրլէյն շատ դժուար կացութեան մը մէջ դրաւ Անգլիան, իր խիզախ քաղաքականութեան պատճառաւ, եւ թէ, ինչպէս Լորտ Ռոզպէրի քանի մը օր առաջ Չաթամի մէջ խօսած ճառով խոստովանեցաւ, «Հարաւային Ափրիկէի մէջ հիմայ կատարուած պատերազմը ամենէն ահաւորն է որուն ենթարկուած ըլլայ Անգլիա։»

Այսօր կը բացուի անգլիական Խորհրդարանը եւ անշուշտ հարցապնդումներ պիտի ուղղուին Սոլզպէրիի նախարարութեան։ Հաւանական է թէ ըլլալիք ընդդիմախօսութեանց կարուկ պատասխան մը տալու համար է որ որոշուած ըլլայ Պըլլըր զօրավարին յանդուգն յարձակումը։ Եւ սակայն այսօր նախարարութիւնը Խորհրդարանին նոր պարտութիւն մը միայն ունի հաղորդելիք։ Ի հարկէ ջանք չպիտի խնայէ կարելի եղածին չափ թեթեւ ներկայացնելու կացութիւնը։ Պիտի ըսուի անշուշտ թէ Թուկելայի աջ կողմը կը կեդրոնանայ Ուօրրընի բանակը, թէ այս կեդրոնացումը տեղի ունեցած է առանց ո եւ է կորուստի, թէ նահանջը կատարուած է ամենայն կանոնաւորութեամբ, եւ թէ Պըլլըր զօրավարը կը պատրաստուի նոր կողմով յարձակիլ թշնամի բանակին վրայ։ Արդէն հեռագիր մը չծանուցա՞ց թէ 40,000 հոգիի բանակով մը Սըր Ռըտվըրս Պըլլըր կրկին պիտի փորձէ Ուօրրընի կատարած շարժումը։

Եւ սակայն ոչ մէկ բացատրութիւնները, բոլոր մեկնութիւնները անզօր պիտի ըլլան ծածկելու աղէտքին մեծութիւնը։ Եթէ նոյն իսկ բոլորովին ստոյգ չըլլան պոէր աղբիւրէ քաղուած հեռագիրները,—որոնցմէ մին 1500ի կը հանէ Անգլիացի մեռեալ զինուորներու թիւը՝ եւ ուրիշ մը 800 մեռեալի եւ 1500 վիրաւորեալի, Սփիոն Քոբի ճակատամարտին մէջ,—սա անուրանալի է թէ Անգլիացիք պարտութիւն կրած են բառին բովանդակ իմաստովը։ Եթէ Սըր Չարլզ Ուօրրըն չարաչար յաղթուած չըլլար, պիտի թողո՞ւր այն դիրքերը զորս գրաւած էր Թուկելայի ձախ կողմը եւ այնչափ հապճեպով պիտի վերադառնա՞ր գետին աջ կողմը։ Եթէ կարելի չեղաւ իրեն մնալ այն բլուրներուն վրայ ուր բանակեց անցած շաբաթ, կիրակի, երկուշաբթի եւ երեքշաբթի օրերը, եթէ որոշեց Լէտիսմիթը ազատելու համար մտադրած գործողութիւններէն հրաժարիլ, աւելի մեծ աղէտքի մը առաջքը առնելու համար էր աներկբայ։

Անգլիական բանակը իր ետեւէն ունի 400 կառք եւ 5000 ջորի կարաւան եւ առնուազն 4000 ուղեկից, մինչդեռ Ուօրրըն զօրավարը հաղորդակցութեանց համար մէկ նաւակամուրջ միայն ունէր Թուկելայի վրայ՝ Բոյկէդըրս Տրիֆթի կողմը։ Դիւրին է երեւակայել ուրեմն թէ ինչ յուսահատական կացութեան մէջ պիտի գտնուէին Անգլիացիք եթէ յանկարծական յարձակում մը,—որմէ կը վախնային,—այդ նաւակամուրջը քշէր տանէր։ Եթէ Պոէրները յարձակողական սկսէին եւ եթէ Անգլիացիք չկարենալով իրենց դիրքերը պահել, ստիպուէին թշնամիոյն կրակին տակ գետէն անցնիլ, բանակը կրկին մեծ աղէտքի մը պիտի ենթարկուէր։ Ուօրրըն շատ խոհեմութեամբ շարժած է ուրեմն նահանջելով։

Գլխաւոր բանակին այս նահանջը պիտի հարկադրէ Լիտըլթընի վաշտը, որ Բոյկէդըրս Տրիֆթէն անցած էր Թուկելան, ետ դառնալ եւ աջ եզերքին վրայ քաշուիլ, ուր պիտի կրնայ ամրանալ Սուարթ-Քոփ լերան վրայ։ Հակառակ պարագային, կղզիացած մնալով ձախ եզերքին վրայ, ջախջախուելու վտանգը կը սպառնայ իրեն։

Ասոնցմէ կը հետեւի թէ այս պահուս անգլիական բանակը բոլոր գիծին վրայ նահանջած է եւ Պըլլըր զօրավարին յառաջացումը բոլորովին ջուրը ինկած։

Մտադրուած եւ ձեռնարկուած զինուորական գործողութիւնը, որուն նպատակն էր Լէտիսմիթը ազատել, ուրիշ արդիւնք ունեցած չէ ուրեմն բայց եթէ Թուկելայի անգլիական բանակը դնել հինգ շաբաթ առաջ ունեցած դիրքին մէջ, հարիւրաւոր զինուորներու, սպաներու եւ նոյն իսկ զօրապետի մը մահէն ետքը։

Պէտք է խոստովանիլ սակայն թէ այս պարտութիւնը անգլիացի զինուորներուն արիութեան վրայ ստուեր չի ձգեր բնաւ։ Խիզախ յարձակմամբ, Ուօրրընի բանակը ցոյց տուաւ թէ գիտէ արհամարհել թշնամիոյն կրակը։

Տարակոյս չկայ ուրեմն որ երկու բանակները հաւասար արիութեամբ զարնուեցան իրարու, եւ եթէ այս անգամ ալ Պոէրները յաղթեցին, ասիկա ապացոյց է սա ճշմարտութեան թէ Անգլիացիք իրենց դէմ ունին երկու պզտիկ Հանրապետութիւններ, որոնց ուժը պէտք եղած կերպով կշռուած չէր, եւ թէ իրենց կարծածէն շատ աւելի զոհողութիւն,—արիւն, դրամ եւ ժամանակ,—պիտի վատնեն իրենց կամքը յաղթել տալու համար այդ սակաւաթիւ, այլ հզօր հակառակորդներուն, եթէ երբեք յաջողին իրենց ձեռնարկած այս «ահաւոր պատերազմին» մէջ Լորտ Ռոզպէրիի բառով։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՅՈՅՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ 12/24 Յունուար 1900

Աղեքսանդրիոյ Յունաց Պատրիարքին ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ ամսոյս 10/22ին Ս. Սավայի աթոռանիստ եկեղեցին, Պատր. Տեղապահ Մէլէթիոս Սրբազանի նախագահութեամբ եւ 169 ընտրողներու մասնակցութեամբ։

Առտուան ժամը 10 ուկէսին Նախագահ Սրբազանը հակիրճ բանախօսութեամբ մը ատեանը բացաւ, որմէ անմիջապէս յետոյ գաղտնի քուէարկութիւն կատարուելով 169 ընտրողներուն 159ին քուէովը Աղեքսանդրիոյ Պատրիարք հռչակուեցաւ Նազարէթի մետրապոլիտ Տ. Փոթիոս Սրբազան։

Ընտրութեան այս եղանակը շեղում մըն էր մինչեւ ցարդ ընդունուած սովորութենէն՝ որուն համեմատ ժողովը ընտրելիներու սահմանափակ ցանկ մը կը քուէարկէր եւ վերջին ձայնը եկեղեցական անդամներու կը մնար որոնք տաճարի սեղանին առջեւ հաւաքուելով Ս. Հոգիէն կը ներշնչուէին իրենց ընտրելին որոշելու ժողովին փակեալ ցանկէն։ Մինչդեռ այս անգամ եկեղեցականներէ եւ աշխարհականներէ բաղկացեալ Խառն Ժողովը լաւագոյն սեպեց աստուածային ներշնչումը ուղղակի իր վրայ հրաւիրել ու միանգամայն քուէարկութեամբ մը պատրիարքական աթոռին վրայ բազմեցուց Տ. Փոթիոս Սրբազանը։

Ընտրութեան արդիւնքը անմիջապէս հեռաձայնով հաղորդուեցաւ քաղաքիս Վսեմ. կառավարչին, սպասելով որ յաջորդ օրը Պատր. Տեղապահը իր տեղեկագիրը պաշտօնապէս ներկայացնէ Ն. Վսեմութեան։

Այս տեղեկագիրը Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցուի ի վաւերացումն։ Կայսերական վաւերացումէն անմիջապէս ետքը յատուկ պատգամաւորութիւն մը Նազարէթ պիտի ուղեւորի, նորընտիր Պատրիարքը հանդիսապէս Աղեքսանդրիա առաջնորդելու։

Պատր. Տեղապահը այսօր պատիւ պիտի ունենայ Բարձր. Խտիվին ներկայանալու, որուն անձամբ պիտի ծանուցանէ ընտրութեան արդիւնքը։

Կ'ըսուի թէ նորընտիր Պատրիարքը առաջնակարգ բեմբասաց մըն է եւ քաջ գիտէ արաբերէն, ֆրանսերէն ու ռուսերէն լեզուները։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՊԱՏԺԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԸ

Ի ԾՆԷ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐ

Դ

Քննենք նախ ի ծնէ ոճրագործին ֆիզիքական կողմը եւ պիտի տեսնենք թէ մեծ նմանութիւններ ունի ստորին կարգի էակներուն հետ, եւ թէ ճշմարիտ այլասերումի նշաններ ցոյց կու տայ։

Այս քննութեան մէջ պիտի ուսումնասիրենք.

1. Մարդկային կազմուածքին ընդհանուր զարգացումը.
2. Գանկին, դէմքին, իրանին եւ անդամներուն մարդաբանական յատկանիշները։
3. Մարդաբանական նկարագիրները։

Առաջին մասին կը վերաբերին հասակի, մարմնոյ ծանրութեան, կազմուածքի, սեռի եւ տարիքի նշաններուն մարմնոյ համեմատութեանց մէջ ընդհանուր ներդաշնակութեան վերաբերեալ քննութիւնները։ Սկսինք հասակէն։

Միջին հասակը մարդոց համար 1 մէթր 65 է, կանանց համար 1 մէթր 53։ Սակայն ոճրագործներուն համար տարբեր է. այր ոճրագործներուն միջին հասակը աւելի երկար եւ կին ոճրագործներուն միջին հասակը աւելի կարճ է սովորականէն։

Ծանրութիւն.— Մարդկային մարմնին ծանրութիւնը այնչափ տարբերութեանց ենթակայ է ընդհանրապէս, որ կարելի չէ ճշդել տարբերութեանց բնախօսական սահմանները։ Տարիքը, սեռը, ցեղը, խառնուածքը, կլիման, եղանակը, ոսկրային եւ դնդերային զարգացումը, անհատին գործունէութիւնը կամ անգործունեայ վիճակը, ընկերային դիրքը, առողջապահութիւնը, [illegible] շատ մը ուրիշ պատճառներ այնքան կարեւոր դեր մը կը կատարեն ծանրութեան այս տարբերութեան մէջ որ կարելի է նոյն իսկ առողջ մարդոց մէջ հանդիպիլ շատ գէր անհատներու ինչպէս նաեւ շատ նիհարներու։

Եւ սակայն, հակառակ այս զանազան պատճառներուն որոնք անխտիր անհատին մարմնոյն ծանրութիւնը մեծապէս կը փոփոխեն, շինուած են վիճակագրութիւններ որոնցմէ կը հետեւի թէ էրիկ մարդոց համար միջին ծանրութիւնը 65 քիլոկրամ է։ Ոճրագործները ընդհանրապէս միջին ծանրութենէն աւելի կը կշռեն, մանաւանդ մարդասպանները, դրամանենգները եւ հրձիգները։ Ըստ Լոմպրոզոյի, կին ոճրագործներն ալ կանանց ունեցած միջին ծանրութենէն (որ 55 քիլոկրամ է) աւելի կը կշռեն։ Ծանրութեան այս առաւելութիւնը կը նշմարուի մանաւանդ գող եւ մարդասպան կիներու վրայ, եւ նուազ յաճախ որդեսպան կիներու վրայ։

Սեռային յատկանիշներ. — Ջղային, հոգեկան ախտերու տրամադիր խառնուածք ունեցող կարգ մը այրերու վրայ շատ նմանութիւններ կը գտնենք իգական սեռին հետ։ Մորթերնին նուրբ է, ջղային դիւրագրգռութիւնը շատ մեծ, զգայնութիւնը չափազանց, ձայնը բարակ. քիչ մազ կայ իրենց մարմնոյն վրայ եւ իրենց դիմագծութիւնը փափուկ է։ Անոնք ընդհանրապէս անարի անձեր են, կորովէ զուրկ, եւ շատ գէշ կը մղեն կեանքի պայքարը։

Կը տեսնենք ընդհակառակը կիներ, որոնք արական սեռին յատկանիշներէն շատը կը ներկայացնեն իրենց վրայ։ Ոսկորներու եւ դնդերներու մեծ զարգացում, հաստ դիմագծերով դէմքեր, հնչուն ձայն, առատ մազ նոյն իսկ դէմքին վրայ, կորովի բնաւորութիւն, յանդուգն արկածներու ենթարկուելու պատրաստ։

Տարիքին հետ այս նշանները անյայտ կ'ըլլան եւ ծերութեան մէջ երկու սեռերը միշտ կը նմանին իրարու։

Մարդիկ կան որոնց մարմինը տձեւ է եւ աններդաշնակ. ասոնցմէ են ընդհանրապէս ոճրագործները եւ յիմարները, եւ ասիկա հակառակ հանրային կարծիքին որուն համեմատ յիմարանոցներու մէջ գեղեցիկներ եւ գեղեցկուհիներ շատ կան։

Յայտնի է թէ ախտերու փոխանցումը, ի յայտ կու գայ «ժառանգական այլասերման նշաններով»։ Ի ծնէ ոճրագործներուն վրայ կը գտնենք այդ արտաքին նշանները։

Անոնք ընդհանրապէս գլուխ մը ունին շատ մեծ կամ շատ պզտիկ, բաղդատմամբ իրենց մարմնոյն. իրենց ստորին կզակը շատ երկար է, շրթունքնին թանձր, իրենց ակռաները անկանոն շարքեր ունին կամ ժամանակէ առաջ թափած են. խոշոր կոնաձեւ ականջներ ունին, նեղ եւ որ կուրծք, կորած ուսեր, նիհար երկայն բազուկներ, հաստ ձեռքեր տձեւ մատներով. ոտքերնին չափազանց երկար եւ դնդերային դրութիւնը երբեմն քիչ, երբեմն շատ զարգացած է։ Մէկ խօսքով թէ՛ ոճրագործը զրկուած է ներդաշնակութենէ եւ այն գեղեցկութենէն որ կը գրաւէ եւ կը գոհացնէ արուեստագէտին աչքը։ Իր քալուածքը անգամ տգեղ, դողդոջուն բան մը ունի։

Այս նշաններէն մեծ մասը շատ դժուար է նկարել, որով անոնք ճշգրիտ կերպով ի յայտ կու գան երբ բաղդատուին առողջ մասերուն հետ։ Տարակոյս չկայ սակայն թէ ստորին ցեղեր կան որոնք, քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ոճրագործներու դասուն ծոցը իրենց ներկայացուցիչները ունին։

Մինչեւ հոս քննեցինք ի ծնէ ոճրագործին մարդաբանական ընդհանուր յատկանիշները. քանի մը խօսք ալ ըսենք մասնաւոր յատկանիշներու կարեւորագոյններուն վրայ։

Դիմագծութիւն.— Ոճրագործի մը դիմագծութիւնը մեծ դեր կը խաղայ անոր ուսումնասիրութեան մէջ։ Ըսինք արդէն թէ այր ոճրագործներ կանանց յատկանիշները կը ներկայացնեն եւ փոխադարձաբար։ Ասկէ զատ վարժ աչք մը պիտի կրնայ նշմարել ոճրագործի մը դիմագծութեան վրայ ոճրին դրոշմը։

Տէվիտ Նիքօլսըն իր «Ոճրագործներու մտային հոգեբանութիւն» անուն գործին մէջ շատ լաւ կը նկարէ ի ծնէ ոճրագործներու դիմագծութիւնը։ «Ճշմարիտ ոճրագործները, կ'ըսէ, անոնք որ սովորութեամբ ոճրագործ են, բանտարկեալներու ամենէն ստորին դասակարգը կը կազմեն։ Այդ անկեալ էակներուն դէմքը ոճրի դրոշմը կը կրէ։ Կարելի չէ չճանչնալ զանոնք իրենց դիմագծութեան արտայայտութենէն։»

[illegible] գործներու դէմքի գիծերը եւ հետեւեալ կերպով դասակարգած է զանոնք.

18 համակրելի դէմքեր. 22 աննշան դէմքեր. 66 հակակրելի եւ անասնական դէմքեր։

Մազ — Սեւ է ընդհանրապէս այր եւ կին ոճրագործներու մազերուն գոյնը. բնազդով ոճրագործ եղողներուն մէջ, ինչպէս Թրոփման, Ժիրօ, լա Կալա եւ ուրիշներ, յաճախ մազերը գանգուր են, առատ եւ սեւ։ Լոմպրոզօ դիտած է նաեւ թէ ոճրագործներուն մազերը շատ ուշ կը ճերմկնան եւ թէ ընդհակառակը շատ քիչ անգամ կը հանդիպինք անոնց մէջ հերաթափներու։

ՏՈՔԹ. ԼՈՒԻՃԻ ՄՈՆՃԷՐԻ
Յիմարաբոյժ Եէտի Գուլէի Ազգ. Հիւանդանոցին

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

(ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ)

ՄԱՆՉԵՍԹՐ, 22 Յուն. 900

Անգլիոյ պանքային տոկոսի սակին 5էն 4 ու կէսի զեղչուիլը անյուսալի էր Լոնտոնի հրապարակին վրայ եւ սակայն երբ պանքային հաշիւները հրատարակուեցան, արդարացուցիչ պատճառները շատ որոշ էին։ Թէեւ պանքային օտար երկիրներէ ստացած 845,000 անգլ. ոսկիի ոսկեդրամը անուանական եղաւ միայն, զի այդ գումարէն 400,000 անգլ. ոսկի հնդկական դրամական ճիւղին (Indian Currency Departement) յատկացուեցաւ եւ ատկէ զատ կառավարութեան վճարումներ եղան 256,000 անգլ. ոսկի Հնդկաստանի եւ 144,000 անգլ. ոսկի Հարաւային Ափրիկէի համար, սակայն ներքին շրջաբերութենէ պանքան ստացաւ 1,134,000 անգլ. ոսկիի հնչուն դրամ, ինչպէս նաեւ պանքնօթներէ, որոնց զուտ արդիւնքը եղաւ դրամի պահեստին վրայ 1,282,000 անգլ. ոսկիի յաւելումը՝ որով սթոքին գումարը բարձրացաւ 23,113,000 անգլ. ոսկիի։ Այս գումարը անցեալ տարուանէն 1 միլիոն աւելի է, այն ժամանակէն՝ երբ պանքային սակը հարիւրին 4 էր միայն։

Այս պայմաններու տակ շատ հաւանական է որ սակին դէպ ի ետ շարժումը շարունակելի ըլլայ եւ քիչ ժամանակէն 4ի իջնէ։ Այսու հանդերձ, հարկ է նկատողութեան առնել թէ հաւանականութիւնը՝ Հարաւային Ամերիկայի համար ըլլալիք ոսկիի առաքումներուն շատ զօրաւոր է, եւ միեւնոյն ժամանակ շատ հաւանական է որ Գերմանիա եւ Ռուսիա իրենց Անգլիա ղրկած ոսկիի քանակին պէտք ունենալով ետ պահանջեն զայն։

Յա պանքայի արժէթուղթերուն սակը վերջացող շաբթուն վերջերը եղաւ հարիւրին 3 $^{3}/_{8}$ եւ առաջնակարգ թուղթերը երբեմն զեղչուեցան 3 $^{3}/_{8}$էն, Լոնտոնի հրապարակին վրայ։

Արծաթի խել մը շահադիտական գնումներ եղան անցեալ շաբաթ օր եւ գինը բարձրացաւ 27 $^{3}/_{16}$ բէնսի աունսը։ Վերջին երկուշաբթի եւ հինգշաբթի խնդրանքը շատ ուժով ըլլալով գինը ելաւ մինչեւ 27 $^{5}/_{16}$ի։ Վերջին շաբաթ օրուան գինը մնաց 27 $^{5}/_{16}$՝ թէ՛ անմիջապէս եւ թէ 2 ամսէն յանձնելու պայմանաւ։

Արժէթուղթի հրապարակ.— Պանքային սակին անկումը եւ միւս կողմէ հրապարակին դրամի առատութիւնը գրգիռ մը եղաւ շահադէտներուն առաջնակարգ գիները վեր բանել։ Անգլիական քոնսոլիտները եւ ներքին փոխառութեան թուղթերը $^{3}/_{4}$ միութիւն բարձրացան անցեալ շաբթուան վրայ։ Թէեւ բարձրացումներ տեղի ունեցան նաեւ գերմանական եւ իտալական թուղթերուն վրայ, մինչդեռ ճաբոնականները մասնաւոր խնդրանքի առարկայ դարձան։ Չինական թուղթերն ալ ընդհանուր բարելաւումներ ունեցան ու եւ սպանիականը մինչեւ 67 $^{1}/_{4}$ի բարձրանալէ վերջ տկար վերջաւորում մը ունեցաւ յանգելով 66 ու կէսի։ Յունականները թոյլ վիճակ մը ունեցան եւ Մեքսիկայի թուղթերը հազիւ թէ շարժում մը ունեցան։ Հարաւային Ամերիկայի արժէթուղթերուն մէջ արժանթինները մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ դարձան եւ 1-1 $^{1}/_{2}$ 2 միութեան բարձրացումներ ունեցան շաբթուան տեւողութեան միջոցին։ Հետեւեալ թուղթերուն վերջին շաբաթ օրուան գիները հետեւեալներն են.—Արժանթին հարիւրին 5 1886 7, 90 $^{3}/_{4}$ 1 $^{1}/_{4}$. Բրազիլիա հարիւրին 4 1889, 60 $^{1}/_{2}$ 61. պորտուգալական հարիւրին 6 1892, 87 $^{1}/_{2}$ 88 $^{1}/_{2}$. չինական հարիւրին 7 արծաթ 1894, 99 101. եգիպտական միացեալ հարիւրին 4, 104 $^{1}/_{2}$ 5. ֆրանսական հարիւրին 3 98 100. գերմանական [illegible] $^{3}/_{4}$. յունական 1884 39-40.

Անգլիական երկաթուղիներու վճարած վերջին շահաբաժինները չափաւոր եղան, այսինքն յուսացուածէն նուազ որուն արդիւնքը եղաւ արժէթուղթերու առաւել կամ նուազ անկումը։ Great Central Preference 1879ը կորսնցուց 4 ու կէս, նոյնին 1881ը եւ 1884ը ինկան 7 միութիւն իւրաքանչիւրը։

Զօրավար Պըլլըրէ եկած լաւագոյն լուրերը պատերազմական գործողութեանց մասին, նպաստաւոր ազդեցութիւն մը ըրին հարաւային Ափրիկէի հանքային թուղթերուն վրայ մասնաւորաբար, եւ անտարակուսելի է թէ եթէ անգլիական բանակները Պոէրներուն գիծերը ճեղքելով յաջողին ազատել Լէյտսմիթը եւ միւս պաշարեալ քաղաքները, շատ ուժով բարձրացումներ տեղի պիտի ունենան յիշեալ թուղթերուն վրայ,—ինչ որ, ըստ մեր կարծիքին, անխուսափելի է։ Rand mineը 33 $^{7}/_{8}$ի բարձրացաւ, նախորդ շաբթուան վրայ աւելի 2 $^{5}/_{8}$։ Բարձրացան նաեւ Modderfontein 1 $^{7}/_{8}$ de Beers 2 $^{1}/_{8}$ եւ Jubilu Jocuper, Robinson, Ferreira, Ferreira deep եւ Goldenhuis deep իւրաքանչիւրը կէս։ Charteredի թուղթերը անցեալ շաբթուան գիներէն $^{1}/_{4}$ բարձր են, նոյնպէս Rhodesia Exploration $^{7}/_{8}$ի չափ բարձրացաւ։

Առեւտրական.—Ցորենի մշակութեան կեդրոններէ եկած լուրերը կ'ըսեն թէ օդերը թէեւ փոփոխական, սակայն հունձքերը լաւ վիճակի մէջ են առայժմ։ Անցեալ շաբթու հրապարակին վրայ ընդհանուր հանդարտութիւն մը կար եւ եղած գործառնութիւնները շատ աննշան քանակներ կը ներկայացնէին, ըլլալով միմիայն անմիջական պէտքերու համար։ Շահադիտական գնումներ երբեք չեղան եւ գիները հետեւաբար թեթեւ մը անկում ունեցան։ Օտար երկիրներէ եկած ապրանքին քանակը շատ չափաւոր էր։ Ալիւրի հրապարակն ալ, որ միշտ կ'ազդուի ցորենէն, շատ հանդարտ եղաւ եւ շատ մը տեսակներու գիները պարկին 3 բէնսի անկում մը կրեցին, որ սակայն ո՛ եւ է քաջալերութիւն մը չտուաւ գնողներուն։ Լափլաթա տեսակին պահանջուեցաւ 26 չիլին 6 բէնս։ Ամերիկեան խառն ապրանքին, նոր հունձք, գինն էր 17 չիլին 6 բէնս եւ նոյնին հին ապրանքին՝ 17 չիլին։ Օտեսայի ապրանքին գինն էր, նոր բեռցուածներու համար 20 չիլին։

Երկաթի հրապարակը կը շարունակէ ըլլալ շատ եռանդուն եւ նոր հրամաններ տեղալու վրայ են շարունակ։ Զրանուած երկաթը շատ հաստատուն վիճակ մը ունի եւ գիները կը շարունակեն բարձրանալ։ Կլասկովի հրապարակը շատ հաստատ է եւ գիները 2 չիլին 6 բէնսի յաւելում մը ունեցած են։ Գնողներու առաջարկուած գինն է 69 չիլին 9 բէնս կանխիկ՝ եւ 70 չիլին 1 $^{1}/_{2}$ բէնս 1 ամիս պայմանաժամով։ Ծախողներու գինը բէնս մը աւելի է։ Գլխաւոր կեդրոններու մէջ գտնուած ապրանքին քանակն է (վերջին երեքշաբթի օրուան) Կլասկովի մէջ 236,852 թոնօ եւ Մետլսպրօի մէջ 65,773 թոնօ։

Մետլսպրօէ թղթակից մը հետեւեալը կը գրէ.—Մեր հրապարակը շատ հաստատուն է, գնողները շատ փափաքող են ժամ առաջ հրամաններ տեղաւորելու։ Դրամի առատութիւնը եւ ապրանքին նուազումը երկուքն ալ նպաստաւոր են հրապարակին, ինչպէս նաեւ շարունակումը հրամաններու առատութեան. քիչ ժամանակէն աւելի բարձր գիներ անխուսափելի պիտի դառնան։ Գլխաւորաբար երկաթ ձողեր շինողները շատ լաւ դիրք մը ունենալով շատ բարձր գիներ պահանջելու վրայ են։ Վերջին գիները հետեւեալները եղած են —Պողպատ տախտակներ անգլ. ոսկի 8, պողպատ անկիւններ անգլ. ոսկի 7.17.6, երկաթ ձողեր անգլ. ոսկի 8.17.6, պակաս՝ հարիւրին 2 $^{1}/_{2}$։

Հետեւեալները հիւսիսային Անգլիոյ զանազան ապրանքներու գիներն են. անգլ. ոսկի 8.15 սովորական երկաթ ձողերու համար, իսկ լաւագոյն տեսակին գինն է անգլ. ոսկի 9.5։ Անգլ. ոսկի 8՝ երկաթ եւ պողպատ շոգենաւի տախտակներ, անգլ. ոսկի 14.15 կալվանիզէ եղած պողպատ տախտակները, ամէնքն ալ հարիւրին 2 $^{1}/_{2}$ զեղչով։

Հանքածուխի առեւտուրն ալ վերջին ծայր ոգեւորուած է։ Հիւսիսային Անգլիոյ մէջ բաւական երկար ժամանակ վերջը հայթայթուելիք ապրանքը գնուած է, եւ եթէ խնդրանքը այսպէս ուժով շարունակէ՝ շատ հաւանական է որ գիները 2 չիլին 3 բէնս ալ բարձրանան։

Ներկայ գիները հետեւեալներն են.—առաջնակարգ սթիմ (steam) 19—20 չիլին, փոքրը 11էն 11 չիլին 6 բէնս, օդային կազի մասնաւոր ածուխը 20 չիլին։ South Walesի մէջ վերջին գիները հետեւեալները եղած են.—առաջնակարգ սթիմ 27 չիլին 6 բէնսէն 30 չիլին, երկրորդականները 25էն 26 չիլին, չոր ապրանք 23էն 24 չիլին։

Բամպակի խնդրանքը վերջին շաբթուն բաւական ուժով եղաւ, մասնաւորաբար ամերիկեանները եւ այս վերջինները լիվրային $^{3}/_{32}$ բէնս բարձրացան։ Բրազիլիական տեսակներուն համար խնդրանքը չափաւոր եղաւ եւ անոնց գիներն ալ բարձրացան ընդհանուր կերպով $^{1}/_{16}$ բէնս լիվրան։ Եգիպտականներուն վրայ ծայրայեղ գործեր եղան եւ գիները բարձրացան $^{3}/_{16}$էն $^{1}/_{4}$ բէնս։

«Ապլանտ» (ալէվրա). ամերիկեան տեսակներու հրապարակը շատ ոգեւորուած էր վերջին շաբթուն եւ գիները բարձրացան $^{4}/_{64}$էն $^{5}/_{64}$ բէնս կարճ՝ եւ $^{2}/_{64}$էն $^{3}/_{64}$ բէնս երկար ժամանակամիջոցի համար։ Հետեւեալ թիւերը կը ցուցնեն եգիպտական տեսակներու վրայ եղած վերջին գործառնութեանց գիները. Յանձնում փետր. 7. $^{15}/_{64}$—$^{16}/_{64}$, մարտ 7. $^{17}/_{64}$—$^{18}/_{64}$—$^{20}/_{64}$, մայիս 7. $^{19}/_{64}$—$^{22}/_{64}$—$^{23}/_{64}$, յուլիս 7. $^{24}/_{64}$, հոկտ. 7. $^{28}/_{64}$ բէնս լիվրան։

Եգիպտական տեսակներու ուժով բարձրացման պատճառները երկուք են. նախ՝ ինչպէս նախորդ յօդուածով մը գրած էինք, այս տարի Նեղոսի ջուրերը նուազ ըլլալուն՝ յառաջիկայ հունձքը սովորականէն շատ քիչ պիտի ըլլայ եւ երկրորդ՝ բուրդի գիներուն բարձրացման պատճառաւ եգիպտական բամպակ կը գործածեն բրդեղէն ապրանքներու մէջ որ կարեւոր յաւելում մը կը նշանակէ եգիպտական բամպակին սպառման քանակին վրայ։

Վերջին շաբթուան Լիվրբուլէ դուրս ելած բամպակի քանակը էր 79116 հակ եւ իրական արտածման քանակը 75,385։ Սթոքը նուազեցաւ 12,910 հակ։ Ծախքի գումարը հասաւ 59,870 հակի, որուն 2540ը շահադիտական է եւ 2220ը արտածման համար։

Բաղդատական հաշիւ յուն. 1—18

	1900	1899
Ներածում	265,946 հակ	570,516 հակ
Արտածում	24,310 »	35,491 »
Սթոք յուն. 18ին	712,590 հակ	1,617,890 »
Սպառում յուն. 1-18ին	240,370 .	254,139 »

Շահադիտական գնումներուն քանակին վրայ 21670 հակի անկում կայ բաղդատմամբ անցեալ տարուան նոյն ժամանակուան։ Վերջին շաբթուան ներածումը եղաւ 72743 հակ եւ Անգլիոյ համար Ամերիկայէ բեռցուած քանակն է 144000 հակ. անցեալ տարի նոյն թուականին 320000 հակ կար ճամբան։

Upland middling տեսակ ամերիկեան բամպակին գինն էր 4 $^{9}/_{16}$ բէնս լիվրան յուն. 18ին, նոյն ապրանքին վերջին դեկտ. 14ի գինն էր 4 $^{11}/_{32}$ բէնս։

Բամպակի մանածի եւ կտաւի գործառնութիւնները վերջին շաբթուն ընդհանուր ոգեւորութիւն մը չունեցան, սակայն քանի մը տեսակներու համար խոշոր հրամաններ տեղաւորուեցան։ Գործառնութիւնները անկանոն եղան, զի գնողներէն ոմանք պահպանողական ընթացք մը բռնեցին, նկատելով որ գիներուն այս անօրինակ բարձրացումները արուեստական են, եւ ոմանք ալ շահադիտական։

Ծայրայեղ խնդրանք կար եգիպտական բամպակէ շինուած նուրբ կտաւին եւ սակայն կտաւագործներու պահանջած շատ բարձր գիները զսպեցին գնողներու եռանդը։ Կալիքաթայի համար խնդրանքը նուազ էր եւ սակայն միւս կողմէ Չինէ եկած հրամանները շատ լեցուն էին։ Չափաւոր գործառնութիւններ եղան Փոքր Ասիոյ համար։ Եգիպտոսի, Արեւելքի եւ Միջերկրականի երկիրներու համար գնողները չափաւոր ընթացք մը բռնեցին, գնելով իրենց անհրաժեշտ պէտքերուն բաւելու չափ ապրանք միայն։ Ա. Գ.

Ծ. Գ. — Լոնտոնի հրապարակին վրայ դրամի առատութիւնը շարունակուեցաւ այսօր եւ 6 ա Թուղթերը զեղչուեցան 3 1/4էն եւ 3 1/2էն։ Բամպակի հրապարակն ալ, աւելի ամուր ընթացք մը ունեցաւ այսօր եւ շաբթ օրուան վրայ գիները կրկին բարձրացան 1 1/2—2 կոտորակ։
Ա. Գ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այն հեռագրէն ետքը որ ծանոյց թէ Պօէրները նորէն ետ առած են Սբիոն Քոբը, մինչեւ երէկ կէս օր նոր տեղեկութիւն մը չառնուեցաւ։

Պատերազմի դաշտին կեդրոնէն առնուած լուրերը մեծ կարեւորութիւն մը չունին. փոքր ընդհարումներու եւ անկարեւոր հետախուզութիւններու եւ տեղափոխութիւններու լուրեր միայն կը հաղորդուին։ Կ'երեւայ թէ անգլիացի զօրավարները պատերազմի դաշտին այդ մասին վրայ տակաւին չեն կրնար յարձակողական գործողութեան մը ձեռնարկել։ Գալով Պօէրներուն, միշտ կը հետեւին պահպանողականի ու սպասողականի, ինչ որ միշտ յաջողած է անոնց։ Վերջապէս այդ կողմը վիճակը անփոփոխ է։

Արեւմտեան կողմն ալ, Մէյֆէքինկի եւ Քիմպըրլի մէջ նոյն վիճակը կը տիրէ. Թէեւ երէկ հեռագիր մը ծանուցանէր թէ յունուար 23ին Մէյֆէքինկ ազատուած է, սակայն այդ լուրը մինչեւ հիմա պաշտօնապէս հաստատուած չէ։ Քիմպըրլիէն նշանացի հեռագրով լուր առնուած է թէ քաղաքին մէջ Տէ Պիըս Ընկերութեան կողմէ շինուած թնդանօթ մը սկսած է կրակ ընել։ Անգլիական աղբիւրէ հաղորդուած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ այդ թնդանօթը շատ լաւ կրակ կ'ընէ։ Պօէրները միշտ կը ռմբակոծեն քաղաքը, բայց արդիւնքին վրայ լուր մը առնուած չէ։ Ամէնէն կարեւոր լուրն է հետազօտութիւն մը զոր անգլիական թեթեւ հեծելազօրքեր ու թնդանօթաձիգներ կատարած են Թոլպանի կողմը, Օռանժի սահմանագլուխին վրայ, բայց արդիւնքը շատ յաջող չէ եղած։ Անգլիացիները յանկարծակիի եկեր ու ետ քաշուեր են՝ Պօէրներու սաստիկ կրակէն հալածուելով, սակայն կորուստնին շատ չէ։

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ

Բարեյուսոյ Գլուխը լուր առնուելով որ հետեւակ ու թնդանօթաձիգ զօրքեր տանող Մանչեսթըր Քորբորեյշըն փոխադրանաւը որ յունուար 20ին նոյն նաւահանգիստը կը սպասուէր, յունուար 13ին հարաւային 8րդ աստիճանէն տեսնուեր է վնասուած վիճակի մէջ, ուստի շոգենաւ մը ղրկուեր է անոր օգնութեան համար։

—Քուինզլանտի գաղթավայրը նորէն 450 հետեւակ զինուոր, 300 ձի եւ 200 ջորի պիտի ղրկէ հարաւային Ափրիկէ։

—Բարեյուսոյ Գլուխէն կը հեռագրեն թէ Հոլթաունէն անձ մը արտօնուեր է 300 հեծեալ կամաւորներ կազմակերպել գաղթածիններէ։

—Լուրէնսօ-Մարքէզէն յունուար 24 թուականով կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի.— «Թրանսվալի համար տոմսակ ունեցող բոլոր ուղեւորները, այս առտու, Բորթուկալի կառավարութեան հրամանով, չարտօնուեցան իրենց ճամբան շարունակելու։ Միայն Ռուսիոյ Կարմիր Խաչի ներկայացուցիչները արտօնութիւն ստացան։»

ԳԵՐԻՆԵՐԸ

Բրէթօրիայէն կը հեռագրեն Պրիւսէլի Բըթի Պլէօ լրագրին թէ Մօտէր Րիվըրի ճակատամարտին հետեւեալ օրը Անգլիացիները պատերազմի գերի հռչակեր են Թրանսվալի բժիշկները ու հիւանդապահները, զորս Բարեյուսոյ Գլուխը ղրկեր են արքանոներու յատուկ վակոններով։ Բարեյուսոյ Գլուխին մէջ հասկցուելով որ ատոնց իբր գերի վար դրուիլը ծանր սխալ մըն է, անմիջապէս դէպի Մօտէր Րիվըր ետ դարձուցեր են, բայց այդ բժիշկները ու հիւանդապահները հոն հասնելնուն չեն կրցեր ետ առնել իրենց կառքերը ու շարժուն հիւանդանոցները։ Բըթի Պլէօ հարկ կը զգայ որ Ժընէվի պայմանադրութեան տրամադրութիւնները հարաւային Ափրիկէի մէջ գործադրել տալու համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին։

ՉԷԶՈՔՆԵՐԸ

Մ. Նահանգաց մէջ հանրային կարծիքը տակաւին զգածուած կ'երեւայ ամերիկեան ալիւրներու գրաւման խնդիրէն, թէեւ Ուաշընկթընի կառավարութիւնը զգուշաւոր ընթացքի մը կը հետեւի։ Մ. Նահանգաց Ծերակոյտին մէջ, չորեքշաբթի օրը, ծերակուտական մը բանաձեւ մը ներկայացուց յայտարարող թէ Մ. Նահանգները չեն ընդունիր որ ո եւ է ազգ իրաւունք ունենայ սնդեղէնները պատերազմի արգիլեալ նիւթ նկատել, եւ ոչ ալ զանոնք իբր այն գրաւել եւ թէ Մ. Նահանգները ոչ-բարեկամական պիտի նկատեն այդ կարգի գրաւումները։ Այդ բանաձեւին վիճաբանութիւնը յետաձգուեցաւ։

—Պրիւսէլէն կը գրեն Տէպայի.

«Պելճիքայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆավըրօ, Խորհրդարանին մէջ հարցապնդումի մը պատասխանելով, կարգ մը բացատրութիւններ տուաւ Թրանսվալի մէջ պելճիքական շարժուն հիւանդանոցին կացութեանը վրայ։ Նախարարը յայտարարեց թէ այդ հիւանդանոցը անհատական ձեռնարկութիւն մըն է, եւ ո եւ է պաշտօնական հանգամանք չունի։ Կազմակերպուած ատենը ձեռնարկուները արտաքին գործոց պաշտօնարանին միջամտութիւնը չխնդրեցին։ «Երբ, յարեց նախարարը, իմացուեցաւ որ անգլիական յածանաւ մը գրաւած է Հէրցոկ գերման շոգենաւը, ուր կը գտնուէր այդ հիւանդանոցը, պելճիքական կառավարութիւնը հեռագրեց Լոնտոնի իր դեսպանին, որպէս զի փութով տեղեկութիւններ ստանայ։ Դեսպանը պատասխանեց թէ գերման շոգենաւը պիտի արձակուի եւ այնպէս ալ եղաւ։ Ատոր վրայ միջադէպը փակուեցաւ։ Գալով այն կէտին թէ շարժուն հիւանդանոցը ի՛նչ վիճակ պիտի ունենայ պատերազմին դաշտին վրայ, կառավարութիւնը հիմակուընէ չի կրնար սահմանել։ Այդ հիւանդանոցը կազմակերպուած է մասնաւոր Ընկերութեան մը կողմէ որ Պելճիքայի Կարմիր Խաչի պաշտօնական Ընկերակցութեան հետ առընչութիւն չունի, ուստի չի կրնար վայելել այն իրաւունքները որոնք սահմանուած են Ժընէվի 1864ի պայմանադրութեամբ։ Թրանսվալի կառավարութեան կը վերաբերի գնահատել այն եղանակը որով Պելճիքացիները օգտակար պիտի ըլլան. նաեւ կարելիութիւնը զանոնք միացնելու՝ Ժընէվի պայմանադրութեան համաձայն կազմակերպուած միւս շարժուն հիւանդանոցներուն։»

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Պ. Մօրլի, չորեքշաբթի երեկոյ, Ֆորֆորի մէջ ճառ մը խօսելով բողոքեց այն քաղաքականութեան դէմ որուն արդիւնքը եղաւ վերջնագրին առաքումը։ Պ. [illegible] փուրի այն ամբաստանութեան դէմ թէ Պ. Մօրլիի նման մարդիկ պատճառ եղան պատերազմի։ Պ. Մօրլի իր ազգասիրական զգացումներուն հաւաստիքը տուաւ եւ դէմ խօսեցաւ երկրակալութեան։ Ատենաբանը յետոյ ցոյց տուաւ թէ Թրանսվալի կառավարութեան վերագրուածները այդ տեսակ պատերազմ մը չէին արդարացներ, քանի որ, նոյն իսկ նախարարներուն խոստովանութեամբ, Թրանսվալ ընդունած էր պահանջուած զիջողութիւններէն տասնէն ինը։ Յարեց թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը եթէ գիտնար որ Պօէրները այնչափ զօրաւոր են, այդ զիջողութիւնը ընդունելով, խնդիրը կարգադրելու պիտի փութար։ Պ. Մօրլի յայտարարեց թէ վերջնագրէն ետք միակ ելքը պատերազմն էր, բայց ըսաւ որ ատիկա չէր արդարացներ՝ վերջնագրին առաքումը առաջ բերող քաղաքականութիւնը։ «Երբ, յարեց ատենաբանը, Պ. Պալֆուր կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը բնաւ սպառնալիք չէ ըրած, կարծեմ թէ յիշողութիւնը զինքը կը խաբէ, վասն զի յուլիս 28ին Լորտ Սալզպըրի խօսեցաւ ճառ մը որուն նշանակութիւնը, եթէ մեծ տէրութեան մը ուղղուած ըլլար, սա պիտի ըլլար թէ այդ տէրութեան դեսպանը մեկնելէ զատ ընելիք մը պիտի չունենար։ Ամէն ոք խաբուեցաւ. Պ. Սէսիլ Ռոտս երբ յայտարարեց թէ Պօէրներուն զինուորական ոյժը ըսուածը հեգնութիւն մըն է։ Դաւադրութիւն մը կայ, ըսաւ Պ. Պալֆուր. բայց ատիկա ոսկիի ցանկացողներու խումբի մը կողմէ պատրաստուած է, որուն մեծ մասը, մերինին զատ, ամէն երկրի կը վերաբերի։ Այդ դաւադրութիւնը կազմուած էր հարաւային Ափրիկէի խաղաղութեանը դէմ, բրիտանական տէրութեան զօրութեանը եւ համբաւին ի վնաս։ Պ. Պալֆուր ըսաւ թէ Ճէյմսընի արշաւանքը թող չէր տուած որ կառավարութիւնը դիտողութիւններ ընէ Թրանսվալի։ Այդ արշաւանքը եթէ այնչափ կարեւոր էր, անոր հեղինակները պէտք էր պատժել, եւ ոչ թէ մեղսակից պաշտօնեաները վերահաստատել եւ կամ աւելի բարձրացընել՝ մեր անկախութիւնը պահպանելու եղանակով։»

Պ. Մօրլի խօսելով այն լուրին վրայ թէ Պօէրները դաւադրութիւն մը նիւթած են Անգլիացիները հարաւային Ափրիկէէն վտարելու համար, հարցուց թէ միթէ կարելի՞ է որ կառավարութիւնը գիտնալով հանդերձ թէ իրեն դէմ վտանգաւոր ու ահարկու կերպով զինուած դաւադրութիւն մը կը պատրաստուի, հաւանի տաղտկական բանակցութիւններ կատարել՝ քանի մը Անգլիացիներու ընտրական իրաւունք շահելու խնդրին համար։ Պ. Մօրլի խօսքը աւարտելով ըսաւ.

«Իմ զգացումս այն է թէ գէշ գործի մը մէջ նետուեցանք, ուրկէ ազնիւ բան մը պիտի չելլէ ո՛չ Հոլանտացիներուն, ո՛չ Անգլիացիներուն, ո՛չ հարաւային Ափրիկէի եւ ոչ ալ Անգլիոյ համար, ո՛չ ներկային եւ ոչ ալ ապագային մէջ։»

ԼՈՐՏ ՌՈԶՊԸՐԻԻ ՃԱՌԸ

Վիէննայի լրագիրները կարեւորութիւն կու տան Լորտ Ռոզպըրիի ճառին զոր երէկ հրատարակեցինք։ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ կ'ըսէ.—«Անգլիացիներուն ուրիշ բան չկայ ընելիք, բայց եթէ զինուորականութիւնը հաստատել։ Լորտ Ռոզպըրիի դահլիճը, որ կարելի է կը կազմուի Լորտ Սալզպըրիի սաստկապէս ցնցուած դահլիճին ետեւ, հաւանօրէն ազգին ներկայանայ զինուորական վերակազմութեան ծրագրով։»

Ֆրէմտէնպլաթ ալ կ'ըսէ.—«Ազգովին ուզե՞լ ընդունիլ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւնը։ Տակաւին կարելի չէ բան մը ըսել։ Այդ տեսակ նորութիւն մը բոլորովին անհամապատասխան պիտի գայ արմատացեալ սովորութիւններուն։ Կարեւոր է, սակայն, որ Լորտ Ռոզպըրիի պէս քաղաքական անձնաւորութիւն մը այդչափ բացորոշապէս խօսի զինուորական բարենորոգութեան մը պէտքին վրայ։»

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Ինչպէս ծանուցուեցաւ, այսօր է որ կը վերաբացուի Մեծն Բրիտանիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանը։ Անգլիոյ մէջ չէ եղած ատեն մը որ այսչափ անձկութեամբ սպասուէր Խորհրդարանին բացման։ Այս առթիւ աւելորդ չէ մէջ բերել Անգլիոյ ազատական կուսակցութեան պատկանող պետական անձնաւորութեան մը տեսակցութիւնը Միւնիխի գերման լրագրի մը թղթակցին հետ՝ ազատական կուսակցութեան ընթացքին վրայ Խորհրդարանին մէջ։ «Դահլիճը, ըսեր է այդ անձնաւորութիւնը, կարելի է անհագին յարձակումի մը պիտի ենթարկուի։ Այսու հանդերձ, ներկայ պարագաներուն մէջ, ազատական կուսակցութիւնը միայն չանցընէրմաքաւիլ նախարարութեան դէմ։ Վիճաբանութիւններն ալ պիտի չխանգարուին։ Բոլոր կուսակցութիւնները պիտի մեղադրեն կառավարութիւնը՝ իր անբաւականութեանը եւ անհմտութեանը համար որուն ապացոյցը տուաւ դիւանագիտական ու զինուորական իր պայքարին մէջ. բայց ազատական ընդդիմադիրները պիտի չուզեն աւելի դժուարացնել կառավարութեան գործը եւ ոչ ալ նախարարական տագնապ մը առաջ բերել։»

ՍԲԻՈՆ ՔՈԲԻ ՊԱՐՊՈՒԻԼԸ

Անցեալ հինգշաբթի էր որ Լոնտոնի մէջ հրատարակուեցաւ Սըր Ռըտվէրս Պուլլըրի սա հեռագիրը.

«Կը ցաւիմ ծանուցանելու թէ, ինչպէս իմացայ այս առտու, Ուօրըն զօրավարը պարտաւորուեր է այս գիշեր, հինգշաբթի, պարպել Սբիոն Քոբը։»

[illegible] կանով հետեւեալը կը հեռագրեն Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի.

«Սըր Ռըտվէրս Պուլլըրի հեռագիրը կէսօրէն ժամ մը առաջ փակցուեցաւ պատերազմական պաշտօնարանին մէջ, այսինքն անսովոր ժամու մը, երբ քիչ մարդ կար։ Անմիջապէս բոլոր քաղաքը իմացաւ եւ ընդհանուր սրտաբեկութիւն տիրեց։ Շատերը նախ չէին ուզեր հաւատք ընծայել, կարծելով որ Պուսելի մէջ պտտած զրոյց մըն է, բայց հեռագրին պաշտօնական բնագիրը կասկածի տեղ չէր ձգեր։ Ամէն մարդ վարանած էր, վասն զի ոչ ոք կը սպասէր այդ տեսակ լուրի մը. եւ որովհետեւ նոյն միջոցին Էրօ տը Բառի կը հրատարակէր Թրանսվալի ներկայացուցիչ Տօքթ. Լէյտսի մէկ տեսակցութիւնը որով այս վերջինը մանրամասնօրէն գուշակած էր հիմա պատահածը, ամէն ոք շուարած էր եւ չէր գիտեր թէ որո՛ւն հաւատայ։»

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 28 յունուար. — Սըր Ռըտվէրս Պուլլըր յունուար 27 թուականով կը հեռագրէ Սբիրմէնի բանակետղէն. — «Ուօրըն զօրավարին զինուորները Սբիոն Քոբէն հեռանալնուն ետքը, երկրորդ յարձակում մը անօգուտ նկատեցի, վասն զի Պօէրներուն աջ կողմը շատ զօրաւոր է։ Հետեւաբար որոշեցի զինուորները ետ քաշել մինչեւ Թուկէլայի հարաւային կողմը։

—Սըր Ռըտվէրս Պուլլըր յունուար 28 թուականով ալ կը հեռագրէ թէ Ուօրըն զօրավարը իր զինուորները հաւաքեր է Թուկէլայի հարաւային կողմը, առանց կորուստ մը ունենալու։

—Լուրէնսօ-Մարքէզէն յունուար 25 թուականով կը հեռագրեն.— Թուկէլայի մօտ գտնուող Պօէրներէն յունուար 24 թուականով առնուած հեռագիր մը որ Սբիոն Քոբի ճակատամարտին կը վերաբերի, կը ծանուցանէ թէ նոյն օրը, չորեքշաբթի, կատաղի կռիւ մը տեղի ունեցեր է։ Պօէր զինուորները միշտ կը յառաջանային։ Առաջին գիծերուն մէջ գտնուող 150 Անգլիացիներ անձնատուր ըլլալով ընդհանուր բանակետղը ղրկուեր են։ Ճակատամարտը կը շարունակէ։

—Լուրէնսօ-Մարքէզէն յունուար 26 թուականով կը հեռագրեն.—Լէտիսմիթի մօտ Պօէրներու բանակետղէն առնուած յունուար 25 թուականաւ հեռագիր մը նայելով, Անգլիացիները յունուար 24ի ճակատամարտին մէջ հազար հինգ հարիւր մեռեալ ունեցեր են։ Սըր Ռըտվէրս Պուլլըր որ տենդէ վարակուած էր, հիմա ապաքինած է։

ՇԼԷԶՎԻԿ ՀՈԼՇԹԱՅՆԻ ԴՔՍՈՒՀԻՆ.— Գերմանիոյ կայսրուհիին մօրը՝ Շլէզվիկ Հոլշթայնի դքսուհիին յուղարկաւորութիւնը կիրակի օրը կատարուեցաւ Բրիմքէնաուի մէջ։ Ներկայ էին Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին եւ վախճանեալին ազգականները։ Դագաղին վրայ պսակներ դրուած էին, որոնց մէջ կային Աւստրիոյ ու Ռուսիոյ կայսրերուն կողմէ ղրկուածները։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, Գերմանիոյ նաւատորմին յաւելման ծրագիրը, անցեալ հինգշաբթի, ներկայացուեցաւ Խորհրդարանին, դաշնակցային Խորհուրդին կողմէ քուէարկուելէ ետքը։ Այնպէս կ'ենթադրուի թէ ծրագիրը առաջին ընթերցմամբ հաւանութեան արժանանայ, սակայն վիճաբանութեանց վերջնական ելքին վրայ կարելի չէ որոշ բան մը ըսել։ Կաթոլիկ կեդրոնին կուսակցութեան ընթացքը տակաւին որոշ չէ, բայց կը կարծուի թէ այդ կուսակցութեան մեծամասնութիւնը տրամադիր է քուէարկել նաւատորմին յաւելման ծրագիրը, որով Խորհրդարանին կողմէ ընդունուիլն ալ ապահովուած կ'երեւայ։

Այս առթիւ Պէռլինէն հետեւեալը կը գրեն Տէպայի.

«Նաւատորմին յաւելման ծրագիրը եւ կամ ամէնէն աւելի էմտական այն միջոցները որոնք կարելի պիտի ըլլան այդ յաւելումը, խօսակցութեան ընդհանուր առարկայ են քաղաքական շրջանակներուն մէջ։ Բնականաբար միշտ անհաշտները եւ յառաջդիմականները կան որոնք բնաւ չեն ուզեր ո եւ է խօսք մը լսել, բայց ատոնք անշուշտ պիտի յաղթուին. իսկ միւսները կ'ուզեն որ ծախքը կարելի եղածին չափ նուազ ծանր ըլլայ տուրք վճարողներուն. սակայն ամէն պարագայի մէջ ծանր պիտի ըլլայ, վասն զի, եթէ միայն տարեկան հասոյթները կը մատակարարեն նաւատորմին ծախքը, նաւատորմին վարկը որ հիմա հարիւր վաթսունը ինը միլիոն մարք է, 1916ին 323 միլիոն մարքի պիտի բարձրանայ։ Շատերը նախամեծար կը համարին 700 միլիոն մարքի փոխառութիւն մը։ Այդ կերպով թէ՛ տարեկան յաւելում մը առաջ պիտի գայ եւ թէ փոխառութիւն մը պիտի կնքուի, վասն զի փոխառութեան լուրը առնուելուն պէս տէրութեան արժէթուղթերուն գիները պիտի իյնան։»

ՊԷԼՃԻՔԱՅԻ Երեսփ. Ժողովին նախագահ Պ. Պէրնաէրթ վերջերս Պէրլին գացած ըլլալով, Պելճիքայի Խորհրդարանին մէջ հարցապնդում եղաւ թէ Պ. Պէրնաէրթի պաշտօն մը յանձնուա՞ծ է եւ թէ հարաւային Ափրիկէի պատերազմին միջամտելու խնդրին առնչութիւն ունի՞։ Պելճիքայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆավըրօ պատասխանեց թէ Պ. Պէրնաէրթ միայն պաշտօն ունի բանակցութիւններ կատարել Քոնկոյի պետութեան վերաբեր- [illegible] նուած վերջին հեռագիր մը նայելով, Պ. Պէրնաէրթի պաշտօնը բոլորովին յաջողեր է եւ թէ դաշնադրութիւն մը կնքուեր է որ կը գծէ Քոնկոյի եւ գերման սեպհականութեանց սահմանները։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ.— Ծանուցուեցաւ թէ ռուս կառավարութիւնը, զինուորական փորձ մը կատարելու նպատակով, Կովկասի բանակէն 30,000 զինուոր ղրկած է Քուշք, երկաթուղիի գիծին վերջին կէտը Մէրվի հարաւային կողմը, եւ դէպ ի Հերաթ ամէնէն մօտ նաւահանգիստը։ Անգլիոյ լրագիրները կը ծանուցանեն թէ այդ շարժումները մեծ մտահոգութիւն պատճառեր են Աֆղանիստանի Էմիրին որ հրամայեր է կտրել Քուշքէն Հերաթ տանող ճամբաները եւ աւելցնել բոլոր պահակազօրքերուն թիւը։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ.— Աւստրիոյ հանքածուխի գործաւորներուն գործադուլը հետզհետէ կ'ընդարձակուի։ Թէբլիցի մէջ 1996 հոգիէն 352ը միայն կ'աշխատին։ Աուսիկի մէջ կացութիւնը անփոփոխ է։ Դատական նոր նախարարը Պ. Սբէնս Պօտէն հիմա Պրաուն գացած է. ատկէ Օսթրաւա պիտի երթայ։ Նախարարին ուղեւորութիւնը լաւ արդիւնք ունեցած է եւ անոր փորձառութենէն շատ բան կը սպասուի։ Երկրագործական նախարարութեան մեծ պաշտօնատարներէն Պ. Պլումֆէլտ ալ, որ պաշտօն ունի հանքածուխի գործաւորներուն գործադուլի խնդիրը զբաղիլ, Բրակա հասաւ, ուրկէ պիտի շարունակէ ուղեւորութիւնը։ Հանքածուխի թանկութեան հետեւանքով Բրակայի մէջ ելեկտրականութեամբ կատարուող փոխադրութիւնները քիչցան։ Շատ մը գործարաններ փակուելու վրայ են։ Ձեռարուեստի բոլոր ճիւղերուն մէջ նոյն կացութիւնը կը տիրէ։

—Աւստրիոյ գործադուլին ազդեցութիւնը Գերմանիոյ մէջ ալ կը զգացուի։ Քանի մը հանքերու գործաւորները որոշած են փետրուար 1ին աշխատութիւնին դադրեցնել, եթէ իրենց օրականը չաւելնայ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — 1891 էն ի վեր Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին եւ Հռոմի ֆրանսական դեսպանին միջեւ կատարուած բանակցութեանց իբրեւ հետեւանք, անցեալ չորեքշաբթի որոշուեցաւ այն բրոթօքոլը որ կը գծէ սահմանները իտալական ու ֆրանսական ստացուածքներուն՝ Կարմիր ծովի եզերքին վրայ։ Սահմանագիծը, որ Տումէյրայի ծայրէն կը սկսի, կը հետեւի սարաւանդին ջուրերուն բաժանման գիծին եւ յետոյ կ'ուղղուի դէպի հարաւային արեւմուտք, որով Իտալիոյ կը մնան Ասսապ (Ասսայի մէջ) տանող կարաւանի ճամբաները։ Ֆրանսա ու Իտալիա ապագային կը թողուն կարգադրել կացութիւնը այն կղզեակին որ Տումէյրայի դիմացը կը գտնուի, յանձն առնելով չթողուլ որ ուրիշ տէրութիւն մը զայն գրաւէ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Սոֆիայի աւստրիական ընդհանուր հիւպատոս Պարոն Ֆոն Քալ, որ Աւստրիոյ նոր դահլիճին մէջ առեւտրական նախարար կարգուած է, հինգշաբթի օրը Ֆէրտինանտ իշխանին ներկայացաւ եւ ստացաւ Ալեքսանդր պատուանշանի մեծ խաչը։ Իշխանական պալատին մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Պարոն Ֆոն Քալի։ Իշխանը ջերմագին խօսքերով բաժակ պարպեց Աւստրիոյ կայսեր կենացը։ Ֆէրտինանտ իշխանը գովեց Պարոն Ֆոն Քալի արժանիքը եւ պաշտօնավարութիւնը Սոֆիայի մէջ։ Իշխանը ուրբաթ օրը այցելութիւն տուաւ նախորդ ընդհանուր հիւպատոսին որ կէսօրէն ետքը ընտանեօք Վիէննա ուղեւորեցաւ։

—Սոպրանիէն քանի մը օրուան վիճաբանութենէ ետքը ընդունեց տասանորդներու օրինագիծը՝ կալուածական տուրքին տեղ։ Միայն տեւողութեան պայմանաժամը երկուքի իջեցուց փոխանակ հինգի, ինչպէս առաջարկած էր կառավարութիւնը իր ծրագրին մէջ։ Սոպրանիէն հիմա ձեռք պիտի առնէ ներքին մաքսի օրինագիծը որուն դէմ դիտողութիւններ ըրած են ներկայացուցիչները այն տէրութեանց որոնք առեւտրական դաշնագիրներ կնքած են Պուլկարիոյ հետ, վասն զի նոր օրինագիծը տուրքի յաւելումներ կ'ընէ օտար երկիրներէ ներածուած զանազան ապրանքներու վրայ, հակառակ վերոյիշեալ դաշնագրութեանց տրամադրութեանը։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին կողմէ կատարուած բանակցութիւնները՝ Չինու մէջ ամերիկեան վաճառականութեան հանդէպ բաց դուռի քաղաքականութիւնը պահելու համար՝ յաջող ճամբու մէջ են։ Բանակցութեանց վերջին երեւոյթը սա է թէ իբր վերջնական ծանուցագիր, պիտի խմբագրուին վերջին կարգադրութիւնները։ Բոլոր տէրութիւնները իրենց յանձնառութիւնը գրաւոր կերպով ղրկեր են Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին, բաց ի Իտալիայէն ու Ճափոնէն. սակայն ատոնք ալ կը յայտարարեն թէ իրենց ծանուցագիրները ճամբայ հանուած են։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Վճռաբեկ ատեանին անդամ Եարկրատուս էֆ.ի։ Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ առեւտրական ծովային դատա- [illegible] ժարանին ուսուցիչ Ճէլալէտտին պէյի։ Սանիէի աստիճան՝ Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանի անդամներէն Համամճեան Թագւոր էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Մարտին գաւառին (Տիարպէքիր) նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Ֆէվզի էֆ.ի։

—Քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Պանտըրմայի գայմագամ Թահիր էֆ.։

—Ծովային նախարարութեան մէքթուպճի անուանուեցաւ նոյն նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին տեսուչ Ապտիւրրահիմ Ֆազըլ էֆ.։

—Երզնկայի նաիպ անուանուեցաւ Կիւմիւշխանէի նախկին նաիպ Ահմէտ Սէլամի էֆ.։ Էտիրնէի Վիզէ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Սըղըրի նախորդ նաիպ Մէհմէտ Ֆէհմի էֆ.։ Էնկիւրիի Տէվլէր գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Օմբիի նախորդ նաիպ Ահմէտ Նէճիպ էֆ.։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին թարգման Խայրէտտին պէյի եւ Պետական Խորհուրդին անդամ Արիֆ Հիքմէթ պէյի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ կայս. թիկնապահ Եագուպ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բէօսթէնճէի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Րէֆիք պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Իզմիրի քաղաքապետութեան նախագահ Սափվէթ պէյի։

—ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ կառախումբով երէկ Ֆրանսայէն մայրաքաղաք բերուեցան քանի մը ձիեր՝ կայս. ասպատանին համար եւ յանձնուեցան կայս. ասպատանին տնօրէն Ֆէթհի փաշայի։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը յանձնաժողով մը պիտի կազմէ վարժարաններու ուսմանց ընդհանուր ծրագիրները քննելու եւ իւրաքանչիւր վարժարանի պէտքին համաձայն նոր ծրագիրներ պատրաստելու համար, որովհետեւ հիմակուան ծրագիրներէն կարելի չէ պէտք եղածին չափ օգտուիլ։

ԱՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Աւստրիոյ, Անգլիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները երէկ Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Անգլիոյ դեսպանը յետոյ Պարսից դեսպանատունը երթալով տեսակցեցաւ դեսպան Միրզա Մահմուտ խանի հետ։

ԼԱՀԷՅ գացող Թիւրխան փաշա ու Նուրի պէյ երէկ Բէօսթէնճէի ճամբով մայրաքաղաքս ժամանեցին եւ ուղղակի կայս. պալատ գացին։

ՕՏԱՐ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ դեսպանները որոնք մաքսատուններէ հասած քիմիական նիւթերու համար խորհրդակցութիւններ կատարած էին, յիշատակագիր մը մատուցեր են Բ. Դրան, մաքսատուններուն մէջ այդ քիմիական նիւթերու քննութեան եւ տարրալուծման խնդրին համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնսթան առջի գիշերը Քաղաքապետ Րըտվան փաշայի ապարանքը երթալով, իֆթարի սեղանին մասնակցեցաւ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանը ու Տիկին Բանսա, առջի իրիկուն, սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Շուէտ-Նորվեկիոյ դեսպանը եւ իտալական դեսպանատան պաշտօնատարները։

ԱՆԾՈՒԽ ՎԱՌՕԴ.—Կայս. կառավարութիւնը, կ'ըսէ Մօնիթէօռ, որոշած է գերմանական մեծ գործարանի մը հետ բանակցութեան մտնել՝ Կ. Պոլսոյ մէջ անծուխ վառօդի գործարան մը հաստատելու համար։ Գերմանական գործարանին ներկայացուցիչները մայրաքաղաք եկած են բանակցութեան մտնելու Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովին հետ որ կայս. պալատան մէջ կը գումարուի։

ՊԷՐՈՒԹ-ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը վերստին ձեռք առաւ շահագործումը նոյն գիծին զոր ասկէ առաջ յանձնած էր Պաթինեոլի Ընկերութեան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ.—Բարիզի Թերթ մը կ'ըսէ թէ Ֆրանսացի եւ օտար դրամատէրներու խումբ մը պաշտօն յանձներ է Պ. Պուլէնի հիմնել եւ վարել սեղանաւորական հաստատութիւն մը որ «Պանք Ֆրանսէզ տ'Օրիան» անունը պիտի ունենայ։ Նոր Ընկերութեան ներքին կանոնագիրը, անցեալ երկուշաբթի, շահակիցներու գումարման մը մէջ ընդունուեցաւ։ Դրամագլուխն է 12,500,000 ֆր.։ Այդ պանքային ծրագիրը թէեւ շատ ընդարձակ է, սակայն աւելի Անատոլուի մէջ գործառնութիւններ պիտի կատարէ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ռուսական նաւաբաժինին հրամանատար կարգուեցաւ դեր-ծովակալ Պիրիլէվ, փոխանակ վախճանեալ Վարլոնտ դեր-ծովակալին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.—Կ. Պոլսէն կը գրեն Տէպայի.

«Յայտնի է թէ ամերիկեան վաճառականութիւնը ի՛նչ ջանքեր կ'ընէ Արեւելքի մէջ հաստատուելու համար՝ ֆրանսացի ճարտարագործներուն սպառնալու եղանակով։ Կ. Պոլսոյ ամերիկեան հիւպատոսը ոչ միայն յաջողած է նաւային ուղղակի երթեւեկութիւն մը հաստատել Կ. Պոլսոյ եւ Ամերիկայի միջեւ, այլ նաեւ կ'աշխատի ի գլուխ հանել ձեռնարկութիւն մը որուն մեծ շահագրգռութեամբ կը հետեւի առեւտրական աշխարհը։ Ամերիկեան արտադրութեանց համար տեսակ մը մնայուն ցուցահանդէս պիտի կազմակերպուի. արդէն վաթսունի չափ ճարտարագործներ եւ արտածող վաճառականներ եղած հրաւէրին պատասխանելով, սէնտիքա մը կազմած են այդ նպատակով։ Ատոնց մէկ քանին մօտերս Կ. Պոլիս պիտի ժամանեն, այդ հաստատութիւնը կազմակերպելու համար։ Քանի մը տարի առաջ Ֆրանսացի վաճառականներու խումբ մը հոս համանման հաստատութիւն մը կը կազմակերպէր «Ֆրանսայի արտադրութեանց Ընկերութիւն» անունով. նպատակն էր ճանչցնել ու գնահատել տալ զուտ ֆրանսական ապրանքները։ Այդ Ընկերութիւնը, իր հիմնադիրներուն արիութեանը չափով, յաջողեցաւ եւ հրապարակի վրայ արժանի համբաւ մը շինեց. սակայն կէս ճամբան մնաց, եւ մինչեւ հիմա չկրցաւ մեծ բան մը ընել։ Ամերիկացիները պիտի օգտուին այս վիճակէն, եւ ատիկա մեծ վնաս մը պիտի ըլլայ մեր վաճառականութեան։»

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ Բարիզի ճիւղին ընդհանուր տնօրէն Պ. Ֆ. Օպուանօ արկածի մը ենթարկուելով մէկ ոտքը վնասուեր է։ Որդին՝ Պ. Կաւթոն Օպուանօ Օսմ. Պանքայի ընդհանուր տնօրէնի օգնականը, հինգշաբթի օրը Բարիզ պիտի երթայ հայրը տեսնելու։

ԿԵՂԾՄԱՇԿ.— Հէյպէլի կղզիին մէջ քանի մը օրէ ի վեր կեղծմաշկ երեւան եկած է։ Հինգ մանկեր պատահեր են։ Թաղապետական բժիշկը ամէն օր կ'այցելէ հիւանդները։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ եւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան յանձնուեցաւ քարափի բեռնակիրներուն այն աղերսագիրը, որով յայտարարած էին թէ քարափի Ընկերութիւնը իրենց աշխատութեան փոխարէնը չի տար եւ երբեմն իւրաքանչիւր բեռնակիրի շաբաթական տասնը հինգ ղրշ. կը վճարէ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.— Էտիրնէի կուսակալութիւնը հրահանգ ուզած է արտաքին գործոց նախարարութենէն թէ Օսմ. հպատակներու եւ Պարսիկներու մէջ եղած եւ օսմ. դատարաններու առջեւ տեսնուած առեւտրական եւ ուրիշ դատերու վերաբերեալ պաշտօնաթուղթերը ուղղա՞կի թէ հիւպատոսներու միջոցաւ պիտի հաղորդուին։ Պատասխանուեցաւ թէ հիւպատոսներուն միջոցաւ պէտք է հաղորդել, ինչպէս կ'ըլլայ Կ. Պոլսոյ մէջ։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ նախարարական տագնապ մը մօտալուտ է։ Ներքին գործոց նախարար Պ. Ռատոսլավով որոշեր է 60,000 ֆր.ի փոխարէն տուն մը գնել, կուսակցութիւններէն մէկին իբր ակումբ ծառայելու համար։ Այդ գումարին կէսը Պ. Ռատոսլավով պիտի տայ եւ կէսն ալ նախարարապետ Պ. Իվանչով. բայց առջինը իր խոստումը գործադրած չըլլալով, նախարարներուն միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագեր է, որ նախարարական տագնապի մը պիտի յանգի։

ՔԱՐԻՒՂԻՆ ԳԻՆԸ Պէրութի մէջ 87 ղրուշի բարձրացած ըլլալով, կուսակալութիւնը հեռագրեր է ներքին գործոց նախարարութեան որ Կ. Պոլսէն քարիւղ ղրկուի հոն, գիներու անկում յառաջ բերելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ նահանգին պաշտպանակը Խարման Բէյի մօտ նաւ մը բռներ եւ տասերկու մաքսանենգ ձերբակալեր է։

ՎԱՐՆԱՅԻ օսմ. առեւտրական գործակալ Մէհմէտ պէյ երէկ Կ. Պոլիս եկաւ։

ՁՄԵՌԸ. — Խարբերդի կողմերը այս տարի սաստիկ ձմեռ կ'ընէ։ Եփրատ գետը և միւս գետերը բոլորովին սառած են որով նաւարկութիւնները դադրած են. սակայն վերջին լուրերու նայելով օդերը սկսեր են մեղմանալ։

—Վանայ մէջ ձմեռը ամենայն սաստկութեամբ կը շարունակէ։ Ջերմաչափը 15էն 17 աստիճան վար իջած է։

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ մէջ հաւկիթին գինը կը բարձրանայ։

ՎԱՆԱՅ Շատախ գաւառակին մէջ թաղապետութիւն մը հաստատուեր է՝ պաշտօնակալ նախագահ մը ու քարտուղար մը կարգուելով։

ՊԱՅՐԱՄԻ առթիւ երէկուընէ առժամաբար փակուեցան Նախնական ու Ռիւշտիէ վարժարանները։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ եկեղեցիին մէջ վաղը հոգեհանգստեան պատարագ ու պաշտօն պիտի մատուցուի, Պուլկարիոյ վախճանեալ Մառի Լուիզ իշխանուհիին համար։

ՀՐԴԵՀ. — Երեկ ժամ 4ին հրդեհ ծագեցաւ Բերայի Տոլապ Տէրէ թաղը, Սաաթճը փողոցը ուր տուն մը բռնկելով զանազան մասերը այրեցան։ Կրակը առաջ եկած էր կանթեղի մը բռնկելէն։

ԴԻԱԿ ՄԸ. — Առջի գիշերը Սթէնեայի ծովեզերքէն մարդու դիակ մը գտնուեցաւ։ Բերայի ոստիկանատունէն երէկ բժիշկներ գացին Սթէնիա և քննութիւն կատարելով հաստատեցին թէ դիակը յոյն ներկարարի մըն է։ Վրայէն գտնուեցան մաս մը թէնպէքի, յունարէն գրուած թուղթեր և Թարապիայի նաւամատոյցէն չորս օր առաջ առնուած շոգենաւի տոմսակ մը։

ՔՍԱԿՀԱՏ. — Անցեալ օր, ցորեկ ատեն, Բերայի Նանէ փողոցին մէջ, երեք քսակահատներ, փողոցին ամայի ըլլալէն օգտուելով, յարձակեցան անցորդի մը վրայ ու անոր կոկորդը սեղմեցին, ըսելով որ իրենց կորսնցուցած երեք ոսկին գտած ու պահած է։ Զարագործները մարդուն քսակը յափշտակեցին և մէջը գտնուած երկու ոսկին ու ուրիշ դրամները առնելով փախան։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ. — Երէկ ժամը 8ին Պոլսոյ կողմը, Պարսից դեսպանատան առջեւ, կառքի արկած մը պատահեցաւ, վասն զի ձիերը խրտչելով սկսան արշաւել և կառքը շրջեցաւ։ Մէջը կը գտնուէին Հանրային Պարտքի վարչութեան ատեկղակալի օգնական Պ. Մարքոբուլօ և ձինաբանի քննիչը։

Ազդ — Օսմ. Կայս. Պանքայի

Թէմաէքիի հասոյթներով երաշխաւորուած 4 առ 100 տոկոսաբեր Բռիօրիթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1900 փետր. 1)13էն ըսկսեալ թիւ 4 կտրօնը (որուն պայմանաժամը կը լրանայ այդ թուականին) ինչպէս նաեւ նոյն փոխառութեան այն պարտաթուղթերը որոնք ջնջուած են 14րդ վիճակահանութենէն, պիտի վճարուին Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիշէին։

Այդ կտրօններուն և պարտաթուղթերուն փոխարէն, որոնց պէտք է կցուին թուաւոր պօռտրօներ, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի որ 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ Սնտուկին։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15)27 Յունուար 1900
1—14

ԱԶԴ. — Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութեան

1900ի 4 առ 100 տոկոսաբեր Օսմանիյէ պարտաթուղթերուն 19րդ և 20րդ վիճակահանութիւնները տեղի պիտի ունենան Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղին, Ճղալ Օղլու փողոց, Պոլիս, փետրուար 1)13ին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, իր հետը ունենալով Ա. գործակատար Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆէնտին, երէկ Բ. Դուռը երթալով՝ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Խալիլ Րիֆաթ փաշայի հետ։

—Նպաստից Յանձնաժողովը, որ այս առաւօտ կը գումարուի նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, գլխաւորաբար նկատողութեան պիտի առնէ ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետին այն գիրը որով Ն. Ս. Օծութիւնը տեղեկութիւններ կու տայ Ախալքալաքի երկրաշարժին առաջ բերած անձի կորուստներուն ու նիւթական վնասներուն վրայ։

—Կարօտեալներու ի նպաստ մայրաքաղաքիս ազգայիններուն մէջ կատարուած հանգանակութեան արդիւնքը եղած է, մինչեւ 31 դեկտեմբեր

1899	40,836 ղրշ.
1900 Յունուար 1էն մինչեւ Յունուար 8	14,692 »
Ընդհանուր գումար	55,528 »

—Ս. Պատրիարք Հայրը պաշտօնագիր մը ուղղելով Ներքին գործոց նախարարութեան, Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ նուագահանդէս մը տրուելու համար հարկ եղած արտօնութիւնը խնդրած է։

—Գաւառային որբանոցներու համար սահմանուած յունուարի և փետրուարի ամսաթոշակները երէկ ղրկուեցան Պատրիարքարանէ։

—Արեւելեան Մամուլ իր յունուար 15ի թիւին մէջ մասնաւոր գլուխ մը նուիրած է Կաղանդի և Ծնունդի առթիւ Իզմիրի մէջ կատարուած դպրոցական հանդէսներուն, որմէ կը քաղենք հետեւեալը.

«Որբանոցներն ալ Կաղանդը տօնեցին նոյնքան ուրախութեամբ։ Ս. Առաջնորդը՝ Կըթասէրը օրհնելէ վերջ՝ օրհնեց նաեւ Հոգ. — Որբախնամ և Ս. Ներսէսեան Ընկերութիւնները, նոյնպէս անձամբ նախագահելով երկսեռ որբանոցներու տօնածառերուն։ Աղջկանց Որբանոցը բերուած էին Ներսէսեանի որբերը. ընտանեկան համախմբում մըն էր, ուր քոյր և եղբայր ուրախ ու զուարթ երգերով, ուղերձներով, միրգերով, անուշեղէններով և այլ և այլ նուէրներով խնդացին ու բերկրեցան։ Գթասէր ընտանիքներ անհատնում նուէրներով փութացած էին զարդարել տօնածառը և որբ ու որբուհի Ս. Առաջնորդի ձեռքէն ստացան վեցական թաշկինակ զորս, ինչպէս ամէն տարի, Օր. Կ. Արապեան իր իսկ ձեռամբ կարած ու պատրաստած էր։ Հոգատար — Որբախնամը ուրիշ հաճոյանք մը եւս ունեցաւ այդ օրը. Տ. Սահակ եպիսկ. Խապայեան՝ ի յիշատակ Մամուրեանի յոբելեանին՝ որբ մը պահելու որոշումը գործադրեց նոյն Որբանոցէն որբուհի մը արձանագրելով Կաղանդի օրէն սկսեալ։ Ոչ նուազ ոգեւորութիւն կար նաեւ Ս. Ներսէսեան Որբանոցին մէջ, զարդարուած իր քոյր Որբանոցին պէս բազմաթիւ նուէրներով։»

Իզմիրի Գերմանական Որբանոցին հայ որբուհիներն ալ մասնակցեր են սոյն ոգեւորութեան, շնորհաւորական ու շնորհակալութեան գիր մը ուղղելով Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանին, որուն կարգադրութեամբ Տ. Խաչատուր քահանան ամէն կիրակի կ'երթայ սփոփել զիրենք։

—Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Վսեմ. Խօրասանճեան էֆ.ի որդին՝ Յովհաննէս էֆ. Խօրասանճեան որ Բարիզի Բժշկական Համալսարանին դասերուն կը հետեւէր, յաջողութեամբ աւարտելով իր վերջին քննութիւնները, Տօքթօրութեան վկայականով մայրաքաղաքս վերադարձած է ուր ի գործ պիտի դնէ իր արհեստը։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Խնամութիւն մը որ պիտի շահագրգռէ նոյնչափ մեր առեւտրի մարդիկը որչափ մեր աշխարհիկ և գրական շրջանակները։ Մեր համակրելի բարեկամը Տիգրան Կամսարական նշանուեր է ծանօթ սեղանաւոր Հաճեան Անտոն էֆէնտիի աղջկան Օրիորդ Հէրմինէ Հաճեանի հետ։ Տիգրան Կամսարական ծանօթ է առեւտրական աշխարհին իր սրամտութեամբ, լուրջ գործունէութեամբ, և գրական աշխարհին՝ իր գրագէտի և վիպագրի տաղանդով. քանի մը տարիէ ի վեր հաստատուած է Աղեքսանդրիա, ուր Կամսարական եղբայրներուն առեւտրական առաջնակարգ տունը մեծապէս պատիւ կը բերէ Եգիպտոսի հայ գաղութին։ Իսկ Օրիորդ Հէրմինէ Հաճեան որ իր հօր հետ Բարիզ հաստատուած է քանի մը տարիէ ի վեր, կը միացնէ իր վրայ հայկական աւանդական շնորհը՝ եւրոպական կատարեալ դաստիարակութեան մը հրապոյրներուն հետ։

Արեւելք իր խնդակցութիւնները կը յայտնէ Կամսարական և Հաճեան ընտանիքներուն։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ անցեալ դեկտեմբեր ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են հիւանդանոցիս.

Պաֆրայի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ՝ 1898 յունիսէն մինչ 13 սեպտ. 99 հրջագայած պնակներու հասոյթը՝ ձեռամբ Առաքել էֆ. Տէր Մովսէսեանի 654։

Գեր. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան 108, Եղբարք Մանիսալեան ի Քիւթէհիէ, ձեռամբ Օննիկ էֆ. Գարաճեանի 1620, Տօքթ. Միքայէլ էֆ. Խօրասանճեան 1900 յուն. 1էն վեց ամսական 1296, Նիսիմ Թաղանճօղլի միջոցաւ ափիոնի վաճառականներէ հանգանակեալ և Ս. Աշըլեան էֆ.ի միջոցաւ գրասենեակս յանձնուած 864, Մկրտիչ էֆ. Մէյմարեան՝ ի Գոնիա 540, Բարթիկ էֆ. Նահապետեան 540, Տիկին Էլիզա Կ. Խօրասանճեան իր հանգուցեալ հօր Պօղոս էֆ. Աստարճեանի անուան տարեդարձին առթիւ 540, Եղբարք Թօփալեան 540, Գէորգ էֆ. Բերանեան և որդիք 324, Տիկին Տիրուհի Եագուպեան 324, Թադէոս էֆ. Հանէսեան 240, Բարեսէր տիկին մը բնակեալ ի Բարիզ մատաղագիրս (50 ֆր.) 237, 50, Տօքթ. Խնդիրեան էֆ. 216, Տիգրան էֆ. Բարաղամեան 216, Մկրտիչ էֆ. Չիլինկիրեան 190, Գէորգ էֆ. Տէմիրճեան 120, Մհր. Թորոս էֆ. Պալըգճեան իր ննջեցելոց հոգւոյն 120, Տէր Յակոբեան Մեծատուրեան 120, Ատալչն էֆ. Գարաէվլէկեան հանդերձավաճառ ի Նիկոմիդիա՝ 120, Օր. Թագուհի Մ. Գազազեան 109, Բարեպաշտուհի տիկին մը 108, Օգսէն էֆ. Քիւրքճեան մատաղագին 108, Այրի տիկին Մարիամ Նահապետեան՝ ձեռամբ Տ. Գաբրիէլ քահանայ Խանճեանի 108, Գրիգոր էֆ. Արապեան, իր հանգուցեալ հօր Պօղոս Արապեանի հոգւոյն 108, Բենիամին էֆ. Շէքէրճեան իր հանգուցեալ ծնողաց հոգւոյն 108, Տիկին Օ. Տէրունեան 108, Եղբարք Զաֆրասեան Զարչամպացի իրենց հանգուցեալ հօր՝ Մհր. Յակոբ աղայի հոգւոյն՝ ձեռամբ Մինաս էֆ. Քէչէճեանի 108, Գէորգ և Կարապետ էֆ.ք Ալալըմեան 108, Յովհաննէս էֆ. Գարակէօզեան 108, Մարտիկ էֆ. Գրիգորեան 108, Յակոբ էֆ. Ս. Պօղոսեան 108, Կարապետ էֆ. Փափազեան՝ ոսկերիչ 108, Արսէն էֆ. Կ. Արսէնեան 108, Կարապետ էֆ. Կիւմիւշկերտան 108, Յակոբ էֆ. Ճըլաճեան 108, Տիկին Սիմա Գույումճեան 101, Կարապետ էֆ. Կէօզիմեան 100, Մկրտիչ էֆ. Սերվեան 100, Երկու բարեսէր քոյրեր բնակեալ ի Սկիւտար Իճատիէ 95, Սէմէրճեան Տուտեան 95, Մագլըմեան Մինթաճեան 89, Ոսկերիչ մի քանի ազգայինք վասն որբոց 81, Բարեսէր Տիկին մը 80, Ղազարոս էֆ. Միքայէլեան 60, Օննիկ էֆ. Վարժապետեան 60, Պօղոս էֆ. Գըլըճճեան 60, Գրիգոր էֆ. Անլեան Ատաբազարցի ի յիշատակ իւր վաղամեռիկ որդւոյն Ներսէսի 54, Բարեպաշտուհի Տիկին մը 54, Նշան էֆ. Հանէսեան 54, Յեսու էֆ. Շամտանճեան 54, Գրիգոր էֆ. Շամտանճեան 54, Ղազարոս էֆ. Գալայճեան 54, Մկրտիչ էֆէնտի Ասասեան 54, Խաչիկ էֆէնտի Ալլահվէրտեան 54, Պաղտասար էֆէնտի Տէյիրմէնճեան 54, Յովհաննէս էֆէնտի Հանէսեան 54, Պետրոս էֆ. Գազանճեան 54, Մեսրովպ էֆ. Ֆէնէրճեան 40, Տօքթ. Կարապետ էֆ. Մութաֆեան 40, Ղուկաս էֆ. Զօփուրեան 40, Միհրան Մերամէթճեան Թօհաֆճի 40, Երուանդ էֆ. Փափազեան 40, Ռոբէն էֆ. Մելքոնեան 30, Նիկողոս էֆ. Ճիզմէճեան 30, Կարապետ էֆ. Բաղումեան 27, Նշան էֆ. Տիւզէնճեան 27, Մարուքէ էֆ. Ֆրէնկեան 27, Թագւոր էֆ. Բաւթիկեան 27, Մարտիրոս էֆ. Ղազիկեան 27, Գրիգոր էֆ. Փափազեան հացագին 20, Եղիա էֆ. Ք. Կիւմիւշեան հացագին 20, բարեսէր ՌՊ 20, Սուքիաս Յ. Րէյիզեան 20, Մովսէս էֆ. Տէր Մովսէսեան 21, Խաչիկ էֆ. Ղազարոսեան 20, Գառնիկ էֆ. Գավաֆեան 20, Լեւոն էֆ. Սահաթճեան 20, Մարտիրոս էֆ. Այնալըճեան սվաճի Կեսարացի 20, Սեդրաք էֆ. Խարաճեան 20, Տօքթ. Կոմիտաս էֆ. Օրմանեան 20, Խաչիկ էֆ. Խօրասանճեան 20, Կարապետ էֆ. Խօրասանճեան 20, Զգօն էֆ. Խօրասանճեան 20, Զարեհ էֆ. Խօրասանճեան 20, Կալենիկ էֆ. Կէվըրէկեան 20, Շնորհք էֆ. Նագաշեան 20, Պօղոս էֆ. Գալֆաեան 20, Ներսէս Վրդ. Դանիէլեան 20, Մագսուտ էֆ. Մէրամէթճեան 20, Միհրան էֆ. Անտօնեան 20, Միսաք էֆ, Մէրկերեան 20, Յակոբ էֆ Ալլահվէրտի 10, Պօղոս էֆ. Էքսէրճեան 108, Էրմէնեան և Մաղաքեան Ընկ. 100։ (Շարունակելի)

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 յունուար. — Քանի մը լրագիրներու մէջ հրատարակուած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ Հուայթ զօրավարը մտադիր է Լէտիսմիթ գտնուող իր ամբողջ զօրաբաժինով խզել պաշարման գիծը։

—Կը ծանուցուի թէ Ֆրէնչ զօրավարը որ քանի մը օրէ ի վեր 4000 հոգիով կը գործէ Քօլէզպէրկի շուրջը, թէեւ ձախողուած մը ունեցեր է։ Պօէրները 7000 հոգի, կը գտնուէին Տըլարի ու Շէօման զօրավարներուն հրամանին տակ։

—Այսօր Օզպըրնի մէջ նախարարաց Խորհուրդ մը գումարուեցաւ։ Վաղը Խորհրդարանին բացման առթիւ կարդացուելիք գահաճառը թագուհիին մատուցուեցաւ ստորագրուելու համար։

—Անգլիական մամուլը ցաւօք կը խոստովանի որ ամէն կողմ անյաջող ելած է Լէտիսմիթը ազատելու մասին եղած փորձը, հակառակ ցոյց տրուած քաջութեան և Պօէրներու դիրքերուն ամրութեան պատճառով Անգլիացիներուն ունեցած անհուն կորուստներուն։

—Լոնտոնի սակարանին մէջ կացութիւնը գէշ էր Անգլիոյ քոնսոլիտէին եւ հարաւ ափրիկեան հանքային արժէթուղթերուն համար, որոնց գիները զգալապէս իջան։ Ռանտ Մինի վերջին գինն էր 29.50 և Ջերթըրտը՝ 2.90։

ԲԱՐԻԶ. — Լուրենսօ — Մարքէզէ կը գրեն թէ Սբիոն — Քօբի ճակատամարտին Անգլիացիները հազար հինգ հարիւր հոգի կորսնցուցած են։

ՊԵՐԼԻՆ. — Թրանսվալի ներկայացուցիչ Տօքթ. Լէյտս երկարօրէն տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարար Ֆօն Պիւլով կոմսին հետ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՐԻԶ. — Ծերակուտական վերջնական ընտրութեանց արդիւնքը հետեւեալն է. — Չափաւոր հանրապետական՝ 52, արմատական՝ 22, ընկերվարական՝ 8, ձախակողմեան կեդրոնի հանրապետական՝ 10, ազգային կուսակցութենէն՝ 3 և աջակողմեաններէն՝ 4։

ՕՍՄԱՆ ՏԻԿՆԱ

ՍՈՒԷԶ, — Օսման Տիկնա Սուաքինէ հոս բերուեցաւ հսկողութեան տակ։

Պ. ՄԱՔՍ ՄԻՒԼԼԵՐ

ՕՔՍՖՈՐՏ. — Բրոֆէսէօր Պ. Մաքս Միւլլեր ծանրապէս հիւանդ է։

Վիշիի ջուրին յաջողութիւնը —Ֆրանսացիները կը մեղադրեն միշտ, ըսելով թէ հաստատամիտ չեն. և սակայն ինչպէ՞ս բացատրել այն յաջողութիւնը զոր անոնց մէջ գրեթէ երեք դարերէ ի վեր կը գտնեն Վիշիի ջուրերը՝ որոնք կը հանուին բովանդակ աշխարհի լաւագոյն և դիւրաւ արտածելի աղբիւրներէն՝ Սելեսթէնէն, Կռանտ Կրիլլէն և Օբիթալէն։ Այս յաջողութեան գլխաւոր պատճառն է այն բուժիչ հանգամանքը՝ զոր այդ ջուրերը ունին ստամոքսի, ճարպային և աղիքներու հիւանդութեանց մասին։ Միայն թէ ամէն ոք գնած պահուն պէտք է պահանջել Օբիթալ անունը՝ ստամոքսի համար, Կռանտ Կրիլլ անունը ճարպային հիւանդութեանց և Սելեսթէն անունն ալ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	04 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	(4 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	01
Ռումէլիի երկթ. զոց.	ֆր.	121	—
Ամէնէն բարձր գին	»	121	50
Ամէնէն վար գին	»	124	—

ԲԱՑՈՒՄ 18 Յուն.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	01
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	123	75
Օսմանիյէ		427	50
Ռէժի		285	
Օսմ. Պանքա		12	75
Քռէտի ժէնէրալ Օթթմ.		2	34
Երկրագործական Պանքա		—	—
Ծոս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	16
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		690	—
» ժուիսանս		225	—
» պարտաթ.	ֆր.	483	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	—	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	476	—
Թրանսվալ	»	54	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Ռոլ էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմից	»	81	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	15
Մէթալիք	»	94	—
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	20
» » » չէք	»	110	20
Բարիզ » »	ֆր.	22	95
» » » չէք	»	22	77
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	—	—
Վիեննա չէք	ֆիօր	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 29 Յուն.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	—
) զոց.	»	23	05
» » » Բ.		46	75
» » » Գ.	»	26	17
Օսմանիէ	»	427	50
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	125	25
Օսմ. Ռէժի	»	285	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	563	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	100	10
Քռէտի Լիոնէ	»	1015	
Պանք տը Բարի	»	—	—
Յունէզի բաժնեթուղթ	»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	94	95
Սպանիական արտաքին	»	68	10
Թրանսվալ	»	53	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	180
Իրամազեղ	»	63	50

ՊԵՐԼԻՆ, 29 Յուն.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	122	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	325

ՎԻԵՆՆԱ, 29 Յուն.

Փոխան. Բարիզի վրայ	ֆիօր.	47	91
» Լոնտոնի վրայ	»	242	20
Ռումէլիի երկաթուղի	»	128	—
Օսմ. Ռէժի	»	138	—

Տր. ԽՋԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ Երեսը

ԱԶԴ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Թէմաէքիի հասոյթներով երաշխաւորուած 4 առ հարիւր տոկոսաբեր օսմ. Բռիօրիթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 2 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը կը լրանար 1894ին, եթէ մինչեւ 31 յունվ.-12 փետրվ. 1900 ներկայացուած չըլլան վճարուելու համար, պիտի ջնջուին։ Տնօրէնութիւն
6—8

«ՃԱՇԱՐԱՆ ԱԼԷՔՍԻ»
ՂԱԼԱԹԻ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 39
(Թրամվէյի Սթասիոնին դէմը)

Պ. Ալէքսիս Բրէթաս՝ «Քիւչիւք Այնալը» ճաշարանին նախկին տնօրէնը, վարձած ըլլալով Պէշիկթաշի Թրամվէյներու սթասիոնին դէմի «Արթէմիս» ճաշարանը բոլորովին վերանորոգած ու շքեղցուցած է զայն, և անունը դրած է «ճաշարան ԱԼԷՔՍԻ»։

Այս նոր ճաշարանը բացուած է անցեալ դեկտ. 16/28էն ի վեր և Պ. Ա. Բրէթաս իր գերագանց վարպետութիւնը դրած է յաճախորդներու տրամադրութեան տակ, որոնք, այդ առաջնակարգ ճաշարանին մէջ է՛ն լաւ և է՛ն համով կերակուրները պիտի գտնեն։ 6—16

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սէնտ էֆ. Քոյսէրլեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Ղալաթա, Թահտաքապուրուն
Խան, Օսմ. Պանքային դէմ։

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա, յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Է. ՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ և ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն որուն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՐ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (բըրըք, չըքըք) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակին էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԲԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։
486 17—100

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունըրուք տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (125)

ՍԻՄՕՆ ՊՕՒՎԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

ԺԴ

ՆՈՐԷՆ ՄԱՆՏՐԻՆԷ

—Լա՛ւ, անպիտանները մեզի հե՛տ է որ գործ պիտի ունենան։

Մանտրինէ երկարատեւ նայուածք մը ուղղեց Բէլիւսէնի։

—Բէլիւսէ՛ն, ըսաւ, դուն քաջ մարդ մըն ես. բայց քու մէջդ պէտք եղած ոյժը կը զգա՞ս նաւապետին աղջի՛կը իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատելու համար։

Ծերուկ նաւաստին քիչ մը ատեն մտածկոտ մնաց։

Դժուար էր դէմքին վրայէն կարդալ ինչ որ կ'անցնէր հոգւոյն մէջէն։

Վերջապէս խօսիլ սկսաւ.

—Պարո՛ն կոմս, ըսաւ, ժամանակին ես արգելք եղայ որ նաւապետը չսպաննէ իր անպատուութեան պատճառ եղող վատ արարածը։

—Շատ լաւ ըրիր, որովհետեւ այդ խեղճ մարդը կը խաբէին արդէն։

—Եւ սակայն միշտ կը զղջայի անոր մեղսակիցը սատանային ղրկած չըլլալուս։

—Բայց ճիշդ ժամանակն է այդ սխալը դարմանելու։ Այդ մեղսակիցը Մէլքիօր տիւ Ռաժօն էր։

—Այո՛, բայց... ան ատեն պէտք էր որ նաւապետը համոզէի ինծի՝ հետ ծով վերադառնալու։

—Սակայն հիմա պարագաները փոխուած են...

—Ճիշդ է, բայց ինչպէ՞ս կ'ուզէք որ զայն սպաննեմ առանց հետը մենամարտելու։

Այս անգամ Մանտրինէ ապշեցաւ մնաց։

—Գէ՛շ ըրինք, մտածեց ինքնիրեն։ պարզապէս Ժօլի Կէօլի յանձնելու էի տիւ Ռաժօները սպաննելու գործը. յետոյ ինք կրնար մէջտեղէն վերցնել Լալուէթն ալ։ Ինչո՞ւ ապուշի մը պէս բռնուեցայ այս ծերուկ ծովի գայլէն։

Եւ սակայն չուզեց յուսահատիլ ու շարունակեց.

—Ծերուկ Բէլիւսէնս, դուն խենդ ես։

—Ե՞ս խենդ...

—Անշուշտ։

—Բայց ինչո՞ւ։

—Տեսնե՛նք, քիչ մը դատողութիւն ունեցիր։ Երբոր արդարութիւնը չարագործ մը կը դատապարտէ, միթէ անոր պէտք եղած միջոցը կուտա՞յ պատիժը գործադրողին դէմ մաքառելու։

—Բայց ներեցէ՛ք, պարոն կոմս. ոչ դուք դատաւոր մըն էք, ոչ ալ ես դահիճ մը։

—Ճիշդ է, երկուքս ալ նախատուած բարեկամի մը վրիժառուներն ենք. բարեկամ մը որ միեւնոյն ատեն կրնայ (սպաննուած) ալ համարուիլ իր կնոջն ու աղջկանը հետ։ Միայն թէ, մենք մեր վրիժառութեան մէջ կը փոխարինենք արդարութիւնը որ այս պարագային անկարող է բան մը ընելու։ Եւ արդարութիւնը փոխարինած պահերնիս պէտք է շարժինք այնպէ՛ս, ինչպէս որ անիկա պիտի շարժէր։ Տիւ Ռաժօ պէտք չէ որ մենամարտի ո՛չ ինծի հետ ոչ ալ քու հետդ։ Պէտք է որ մեռնի կամ իմ ձեռքովս և կամ քու ձեռքովդ։

Այս վարպետ բացատրութիւնն ու դատողութեան համոզիչ եղանակը բնական է որ բուռն ազդեցութիւն մը պիտի ընէին Բէլիւսէնի պէս միամիտ մարդու մը վրայ։

Պէտք չէ մոռնալ մանաւանդ որ ծերուկ նաւաստիին համար Լիւսիէն Մէյլան ամենայն ինչ էր։

—Պարո՛ն կոմս, ըսաւ քիչ մը մտածելէ ետքը, իրաւունք ունիք.... Բայց ի՛նչ կ'ուզէք որ ընեմ, չեմ գիտեր ի՛նչ մը կայ որ ինծի կ'ըսէ թէ...

—Ի՞նչ կ'ըսէ որ քեզի։

—Այսինքն անանկ կ'ըսէ որ ըրածս, — հակառակ ինծի համար շատ հաճելի ըլլալուն, — աղուոր բան մը չէ։

Ու ծերուկ նաւաստին սկսաւ ակռաները կճրտեցնել։

—Մտիկ ըրէ, Բէլիւսէն, շարունակեց Մանտրինէ, կ'ուզե՞ս որ քեզի մէկ մէկ ալ երկուք կ'ընէ պէս բացատրեմ թէ քու վերապահումներդ շատ սխալ են։

—Ա՛հ, բայց ես ալ արդէն ուրիշ բան չեմ խնդրեր ձեզմէ։

—Ուրեմն մտածէ՝ անգամ մը թէ ի՛նչ ըրինք Շիլիի մէջ։

Աղուոր գործ մը տեսանք։

—Այո՛... բայց ի՛նչ զոհողութիւններով։

—Մեծ յոգնութեամբ ու տառապանքներով։

—Մանաւանդ բաւական թուով ալ անձի կորուստներ տալէ ետքը։

—Ճի՛շդ է՛, քիչ մարդ ողջ չտուինք։ Մեր ընկերներէն շատերը իրենց ոսկորները հոն թողուցին։

—Առանց անշուշտ հաշուելու Հնդիկները...։

—Օ՛հ, անոնց համար իրաւ որ շատ հոգ չեմ ըներ։

—Ինչո՞ւ։

—Է՛հ, վերջապէս... ի՞նչ պիտի ըլլայ որ... բայց... է՛հ, վերջապէս... Հնդիկներ էին։

—Ու կը կարծես որ Հնդիկները մարդ չե՞ն։

—Այո՛, բայց...

—Բայց ի՞նչ։

—Բայց վերջապէս...

—Վերջապէս ի՞նչ...։ Մենք գացինք մարդիկը անհանգիստ ըրինք, իրենց երկրին խորերը մխրճեցանք, գրաւեցինք անա՛նկ տեղեր որոնք դարերէ ի վեր իրենցն էին, անոնց իրաւունքը բռնաբարեցինք, անանկ չէ՞։ Օգտուեցանք մեր զէնքերուն առաւելութենէն, և որովհետեւ մեզի կը դիմադրէին իրենց իրաւունքին պաշտպանութեանը համար, սպաննեցինք զիրենք։

—Բայց պարոն կոմս, աշխարհակալութիւն մը տարբեր չըլլար։

—Հակառակը չեմ պնդեր։

—Ուրեմն։

—Կը կարծե՞ս թէ իբր պատուաւոր մարդիկ վարուած ենք։

—Անտարակոյս, այո՛...։

—Ուրեմն կը կարծես թէ Շիլիի մէջ ի՛նչ որ ըրինք՝ իրաւունքո՞վ ըրինք։

—Ապահովաբար։

—Լաւ, ան ատեն ինչո՞ւ միեւնոյն բանը չընենք այն մարդուն դէմ ալ որոնք կատարեալ պաղարիւնութեամբ ամէնէն մեծ վնասը պատճառած են մեզի...։

Բէլիւսէն ականջը կը քերէր։

Մանտրինէի տրամաբանութիւնը պարզապէս կը խառնէր զինքը։

Եւ սակայն, առարկութիւն մը կարծեց գտնել և աւելցուց.

—Ներողութիւն, պարոն կոմս, Հնդիկները ինքզինքնին կը պաշտպանէին մեզի դէմ։ Իրաւ է որ իրենց զէնքերը շա՛տ վար էին մերիններէն բայց վերջապէս զէնքեր էի՛ն։

Մանտրինէ սադայէլական կերպով մը ժպտեցաւ։

—Ա՛հ, ըսաւ քիչ ետքը, կ'ըսես թէ Շիլիի Հնդիկները զինուած էին, անանկ չէ՞։ Բայց չե՞ս յիշեր այն գիւղը ուր գիշերանց կռուեցանք և ուր մարդիկը զէնք չունէին։

—Ատիկա անհրաժեշտ էր, պատասխանեց Բէլիւսէն։

—Այո՛, նոյն իսկ պէտք էր. միայն թէ խեղճերը մեզի բան մը չէին ըրած. մինչեւ անգամ մեր գոյութեան վրայ գաղափար չունէին։

—Այդ չափը կը բաւէ, իրաւունք ունիք։

Բէլիւսէն տժգունած էր ու ձեռքերը կը դողային։

Մանտրինէ ալ որ իր կարգին տժգունած էր, ձեռքը նաւաստիին ուսին վրայ դրաւ և իր սեւ աչուըները անոր վրայ յառելով աւելցուց.

(Շարունակելի)

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց
Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	ֆր.	4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	Ֆր.	732
20 տարուան մէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ

489

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵՆԱՑ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898ի հասոյթը	34,775,462 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՐԷԲԲԷՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27.000.000
Պահեստի դրամ	»	52.002.500
Տարեկան հասոյթ	»	70.339.912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատի խան. 20 21 22

ՔՈՒՆ ԶՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԱՆՔՈՒՆՈՒԹԵՆԷ մաշած, նիհարցած անձերուն ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ՔՈՒՆ պարգեւելով անոնց կազմուածքը զօրացնելու, կիներու ԱՐԳԱՆԴԱԽԵՂԴՈՒԹԻՒՆԸ, ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆԸ, տղոց ՋՂԱՁԳՈՒԹԻՒՆԸ (հավալէ) և ամէն հասակի յատուկ ՋՂԱՑԱՒՈՒԹԻՒՆՆ (նեվրալժի) ու ԲԱՆԴԱԳՈՒՇԱՆՔԸ (սաերզլամա) շուտով և հիմնապէս բուժելու միակ դարմանը ԺԷԼԻՆՕՅԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է (Sirop Gelineau)։

ՔՈՒՆ ԲԵՐԵԼՈՒ ամէնէն ազդեցիկ, ամէնէն անվնաս և փորձուած դեղը ԺԷԼԻՆՕՅԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է. որուն շնորհիւ կարճ ժամանակի մէջ կը բժշկուին ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆՆ ու ժանտատենդէ (սիթմա) առաջ եկած ուղեղային հիւանդութիւնները։

ԿԱՊՈՅՑ ՀԱԶԸ բուժելու ամէնէն ընտիր ու ազդեցիկ դեղը ԺԷԼԻՆՕՅԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է, որ փոքրիկ հիւանդին առողջարար քուն պարգեւելով, գլխերները հազին սաստկանալը կ'արգիլէ ու տղուն զօրանալուն և ուժովնալուն կ'օգնէ։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ 496 4—26

ՆԵՎԱԶԻԼԻՆ

Ալ չկրտի դանդատիք ՀԱՐԲՈՒԽԷ. Ֆրանսայի առաջնակարգ քիմիագէտներէն մին, յաջողած է գտնել այս յամառ, տաղտկացուցիչ հիւանդութեան անմիջական դարմանը և մկրտած է զայն արեւելեան բառով մը՝ ՆԵՎԱԶԻԼԻՆ անուամբ։ Նեվազիլինի ազդեցութիւնը անմիջական է և գործածութեան եղանակը դիւրին. ամէնէն յամառ ՀԱՐԲՈՒԽՆ ու ամէն կարգի գլխու խլուածքները անմիջապէս կը բժշկուին յիշեալ դեղին շնորհիւ։ Ցայտնի է որ կուրծքի, թոքի և շնչառական գործարաններու հիւանդութիւնները, թոքատապը, կրծատապը և մինչեւ իսկ թոքախտը, երկար ատեն անխնամ թողուած հարբուխէ առաջ կուգան։ Նեվազիլին ամէնէն սոսկալի հարբուխը վերջնականապէս բուժելով, կ'ազատէ մարդս սոսկալի հիւանդութիւններէ։

ՆԵՎԱԶԻԼԻՆԸ չքեղապէս պատրաստուած դեղ մըն է որ ՀԻՆԳ ղրուշ գնով կը ծախուի հետեւեալ տեղերը։

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու Գասապեանի դեղի մթերանոցը. Մէրամէթճեան դեղարանը, Մէզլիքի և Լինօի դեղի մթերանոցները, Բերա Քանզլիւքի Անգլիական դեղարանը և Քիւչիւքեանի Կ. Պոլսոյ, Բերայի և Ղալաթիոյ դեղարաններն և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։ Իւրաքանչիւր անգամի համար մէկ բրինձի հատիկի չափ առնելու է։ 20—30

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Էնշիւրընս Պիւլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթեր»։

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	3,000,000
Պահեստ	» »	1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևն, ևն, ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՊՕՆՏ ՍԻԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա 63—104

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տըր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապալից ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. [illegible] պայմանաւ։

Նորանոր եղանակաւ, ոսկի, [illegible], և [illegible] արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, [illegible]։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible]։

Ց. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառացիք կրնան գրել [illegible], թիւ 1 [illegible] փողոց։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուական ը
(20 Սէֆէր 1310).

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կը ՈՒԼԻՍ ԵՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակորեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մաքրուհճիլար, Զարճըլար խան, Թիւ 21

194

ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հօյօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօյօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոմօն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

176

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուստի իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոթր-Տամ տէ Վիքթուար փողոց թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ ապագային էք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. Նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Հ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
[illegible] Լիվրբուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	[illegible]	4581
Էթրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սերվիա	7391	Մարաթոն	2403
Աուրանիա	7268	[illegible]	2393
[illegible]	5587	[illegible]	2165
Սեֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Գալլիա	4809	Փալմիրա	2144
Սքիթիա	4557	Թրիփոլի	1899
Ալէփփօ	2143	Մարոքքօ	1855
[illegible]	1876	[illegible]	1295
[illegible]	1614	Լուզիտանիա	1293
[illegible]	4845		

Դիմել առ. ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբոքումները, յօդացաւը, ճմլում, վէրք ևն։ Աննման դեղ այտուցներու և կռնակի համար։
Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր ստորագրութիւնը)։

QUINA LAROCHE

Նիհար, տժգոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամէնէն ազդու դեղը պողպատն ու քինինն է։ Պողպատը արիւնը կը թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը՝ ստամոքսին պաշտօնը կը դիւրացնէ։ ՔԻՆԱ ԼԱՐՈՇ, այդ երկու ազդու դեղերէն բաղկացած ըլլալով իր նմաններուն մէջ ամէնէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 Ֆրանքի պարգեւը զոր ստացած է ֆրանսական կառավարութենէն։ Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէփփօ	3607	Գօնկօ	2908	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1115
Անձէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1735
Արքօսդօ	2877	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1832	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1037	Սփէրօ	1200
Պօրօտինօ	1364	Տուրօ	2382	Հօրադիօ	3300	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրագօ	1718	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իթալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Ժուանօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1871	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնէկօ	4036	Թօրփիտօ	487
Գալիփսօ	1337	Էրատօ	1481	Քիէվօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	[illegible]
Գամէօ	1244	Ֆրիօ	954	Քօլփինօ	2807	Փալէրմօ	1637	Վասգօ	1914
Գադօ	1094	Ֆլօրէնտօ	1838	Քօվնօ	1700	Փօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1059	Ռիալթօ	2220	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիթանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Տուրօ շոգենաւը, Նաւապետ Քըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Քլիօ շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է և փետրուար 3ին հոս կ'սպասուի։

Մուրիլլօ շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 26ին և փետրուար 9ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ. գործակալս Ձ. ՀԻՒՏ ԷՆՏ ՐԻՉԸ
Թիւ 17—18. [illegible] խան, Ղալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ	Կամուրջէն Սկիւտար	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ	Պէշիկթաշէն Սկիւտար
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
— —	— —		
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գապթ. Պէշկ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գապթ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ. առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբեմն և անարմատ ակռաները՝ արհեստական ամենազդեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, և այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիովին գոհ մնալու համար. Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ծ) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շարժումն երթեւեկութեանց

Գշ. 18,30 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 19,31 Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Փորտ-Սայիտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 20,1 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 20,1 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 21,2 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 5[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Յունվ. 30ին Մինկրէլի, Մարսիլիայէն։
Փետր. 5ին Անադոլի, Անատոլուի եզերքէն
Սամպր շոգ. Անվէրսէն պիտի ժամանէ փետր. 3ին մօտերը։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունվ. 31 Մինկրէլի, Անատոլուի եզերք։
Փետր. 5ին Անադոլի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. 2. կարգի 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաւիին վրայ։ Թ. ՈՒԸԳՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պօրտոյի, Միտլզպրօյի
և Սեւ Ծովի միջեւ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Րամսէս	3000	Թիպս	2500
Մեմֆիս	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	Օսայրիս	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	Կառնակ	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ. Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ունիթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ՁԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՐԵԱՆ